

2020

Polsslag van
het vrije beroep

**federatie
vrije beroepen**

| aangesloten bij unizo

Addendum

**Geachte mevrouw, geachte heer,
Beste sympathisant van de Federatie Vrije Beroepen,**

In een eerdere communicatie maakten wij u onze **'Polsslag van het vrije beroep' 2020** over.

De cijfers die in de Polsslag worden verwerkt, zijn afkomstig van verschillende overheidsinstanties die elk een andere methodiek hanteren bij de inzameling van cijfermateriaal (zie ook p. 5 van de Polsslag). We stelden evenwel vast dat die cijfers blijkbaar geen correct beeld geven van het notariaat: de enige instantie die bevoegd is om notarissen te erkennen, de Nationale Kamer der Notarissen, deelde ons de volgende cijfers mee die we bij deze graag met u delen:

Jaar	Aantal notarissen
2009	1.402
2010	1.423
2011	1.444
2012	1.471
2013	1.500
2014	1.519
2015	1.522
2016	1.537
2017	1.558
2018	1.605
2019	1.605

In 2019 waren er 1.605 notarissen in België. De voorbije 10 jaar is het aantal notarissen gestegen met bijna 14,50% (+203 notarissen). In de klassieke sectoren van het vrije beroep komt dit overeen met het gemiddelde stijgingspercentage.

Vandaag is 64,60% van de notarissen man en 35,40% is vrouw. In 1999 lag deze verhouding nog helemaal anders: 90,60% was man, tegenover 9,40% vrouw. Op 20 jaar tijd steeg het aantal vrouwelijke notarissen dus met maar liefst 399,1%.

De organisaties aangesloten bij de Federatie Vrije Beroepen

De organisaties aangesloten bij de Federatie Vrije Beroepen: AiNB (Associatie van Interieurarchitecten van België), APB (Algemene Pharmaceutische Bond), Axxon (Kwaliteit in kinesitherapie), BKVT (Belgische Kamer van Vertalers en Tolken), BVP-ABP (Belgische Vereniging der Podologen), BVTL (Belgische Vereniging van Tuin- en Landschapsarchitecten), CIB (Confederatie van Immobiliënberoepen Vlaanderen), EV (Ergotherapie Vlaanderen), Fednot (Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat), GEBCAI (Belgische vereniging van experts schaderegelaars voor brand, ongevallen en allerlei risico's), IBR (Instituut van de Bedrijfsrevisoren), ITAA (Institute for Taks Advisors and Accountants), KCLE (Koninklijke Confederatie der Landmeters-Experten), NAV (Vlaamse Architectenorganisatie), NKGB (Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders), NVKVV (Beroepsorganisatie voor verpleegkundigen), VAS (Vlaams Artsensyndicaat), VBOV (Vlaamse Beroepsorganisatie van Vroedvrouwen), VBVD (Vlaamse Beroepsvereniging van Voedingsdeskundigen en Diëtisten), VBZV (Vlaamse Beroepsvereniging voor Zelfstandige Verpleegkundigen), VDV (Vlaamse Dierenartsenvereniging), VVKP (Vlaamse Vereniging voor Klinisch Psychologen), VVL (Vlaamse Vereniging voor Logopedisten), VVT (Verbond der Vlaamse Tandartsen).

Voorwoord

Federatie Vrije Beroepen, aangesloten bij UNIZO bundelt ieder jaar de belangrijkste cijfers over het vrije beroep.

Met deze cijfers beoogt de Federatie de relevantie aan te tonen van de vrije beroepen in België. Het vrije beroep is de grootste groep binnen de zelfstandigen en vertegenwoordigt bijna één derde van het totaal aantal zelfstandigen. De voorbije 10 jaar kende het vrije beroep een stijging van bijna 60%. Ook het afgelopen jaar was het de sterkst groeiende groep zelfstandige ondernemers. Daarnaast zet de vrije beroeper meer dan 320.000 mensen aan het werk.

Het is duidelijk dat het vrije beroep een stevige sector is, die een representatieve ondersteuning verdient. De Federatie Vrije Beroepen bundelt de krachten van duizenden individuele leden-vrije beroepsbeoefenaars en 24 representatieve vrije beroepsorganisaties. U vindt de lijst van aangesloten organisaties hierboven terug.

De Federatie doet natuurlijk meer dan cijfers analyseren: belangenbehartiging komt voor ons en onze leden op de eerste plaats. Gelet op de groei van de sector en de uitdagingen die dit meebrengt, blijft het belangrijk dat er op beleidsniveau rekening wordt gehouden met de belangen van het vrije beroep. Er is heel wat concurrentie onder de vrije beroepen en voor velen is het een uitdaging het hoofd boven water te houden. Er is nood aan een

nieuwe ondernemende strategie om die uitdagingen te kunnen aangaan. Vanuit de Federatie willen we daarvoor de nodige handvaten aanreiken. Daarnaast biedt de Federatie diverse activiteiten en opleidingen aan, tracht zij de samenwerking tussen de verschillende vrije beroepen en beroepsbeoefenaars te stimuleren, adviseert zij vrije beroepers waar mogelijk,...

Mocht u bij het lezen van dit werk suggesties of opmerkingen hebben, laat het ons gerust weten op info@federatievrijebberoepen.be.

Steeds tot uw dienst.

Anton Smagghe, secretaris-generaal
Marieke Wyckaert, voorzitter

Inhoudsopgave

De Polsslag	05
1. Voornaamste indicatoren	07
2. Aantal beoefenaars van een vrij beroep	11
3. De sectoren in het vrije beroep	19
3.1. De sector van de gezondheidszorgberoepen	21
3.2. De sector van de juridische beroepen	28
3.3. De sector fiscaal-bouw	35
3.4. De sector van de diverse intellectuele beroepen	42
4. Provinciale cijfers van de vrije beroepen	47
5. De tewerkstelling bij de vrije beroepen	55
6. Bijlage: tabellen	63
6.1. Aantal beoefenaars van een vrij beroep	64
6.2. Aantal starters in een vrij beroep	75
6.3. Aantal stopzettingen in een vrij beroep	80
6.4. Provinciale cijfers van de vrije beroepen	86
6.5. Tewerkstelling bij de vrije beroepen	91

De Polsslag

Sinds 1993 bundelt de Federatie Vrije Beroepen in haar Polsslag van het vrije beroep jaarlijks het beschikbaar statistisch materiaal over haar doelgroep, met name de zelfstandige vrije en intellectuele beroepen. We nemen dit initiatief om het sociaaleconomisch belang van de vrije en intellectuele beroepen in België en Vlaanderen te onderstrepen, en hieruit gepaste acties en aandachtspunten af te leiden.

Onze bronnen

We steunen hiervoor op de cijfers van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) voor het aantal zelfstandige vrije beroepers, het aantal starters en het aantal stopzettingen. Daarnaast baseren we ons op gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) voor de cijfers over de tewerkstelling.

Deze gegevensbronnen bieden de mogelijkheid om sectoren te vergelijken en algemene trends af te leiden. We zijn er ons echter van bewust dat de voorliggende cijfers kunnen afwijken van de gegevens waarover de beroepssectoren individueel beschikken en die op andere manieren werden verzameld.

De opgenomen statistieken hebben enkel betrekking op de zelfstandigen (in hoofd- of bijberoep en zij die actief blijven na het bereiken van de pensioenleeftijd). De beroepsbeoefenaars in dienstverband zijn hier niet inbegrepen.

Bij de opdeling in de statistieken van het RSVZ zijn een aantal kanttekeningen te plaatsen. Zo heeft het RSVZ onder de noemer "vrije beroepen" een eigen selectie van dienstverlenende intellectuele beroepen ondergebracht. Onder deze categorie vallen onder meer privéonderwijs, wetenschappen, letteren, kunsten, diverse intellectuele diensten en mandatarissen van vennootschappen. Daarmee wordt de term "vrij beroep" ruim geïnterpreteerd.

De opdeling "paramedici" en "paramedische beroepen" die wordt gebruikt in de hoofdstukken die gebaseerd zijn op de cijfers van de RSVZ, is niet in overeenstemming met de Belgische wetgeving ter zake en rangschikt hieronder o.m. kinesitherapeuten, logopedisten, psychologen, verpleegkundigen, vroedkundigen, therapeuten, masseurs,...

De RSVZ rangschikt vervolgens onder de noemer "fiscaal/vastgoed" o.m. accountants, landmeters, ingenieurs, e.a. experts. Deze beroepen hebben elk hun eigen kenmerken, doch momenteel is het niet mogelijk om de gegevens voor elk van deze beroepen afzonderlijk weer te geven.

In de eerste 4 hoofdstukken wordt gewerkt met de cijfers van de RSVZ, in het laatste hoofdstuk worden de cijfers van de RSZ gebruikt. De RSZ maakt de indeling van de verschillende beroepen op basis van de NACEBEL-codes, de RSVZ gebruikt andere parameters. Hierdoor worden de beroepen in de verschillende hoofdstukken anders gegroepeerd. Het RSVZ bereidt echter wel de overschakeling naar een

NACE-BEL-codering voor. Eens dit werd doorgevoerd, zal een vergelijking met de gegevens uit het hoofdstuk over de tewerkstelling kunnen worden gemaakt.

Inhoud

In het eerste hoofdstuk geven we de voornaamste indicatoren weer die de plaats van het vrije beroep in het ondernemerslandschap duiden.

In de volgende hoofdstukken wordt aan de hand van grafieken weergegeven hoe het vrije beroep, of bepaalde sectoren binnen het vrije beroep, is samengesteld en welke tendensen we kunnen vaststellen. In het tweede hoofdstuk bekijken we dit voor het vrije beroep in het algemeen. In het derde hoofdstuk zoomen we in op de 4 sectoren in het vrije beroep, nl. de gezondheidszorgberoepen, de juridische beroepen, de beroepen in de sector fiscaal-bouw en de intellectuele beroepen. In een vierde hoofdstuk belichten we de provinciale cijfers om tenslotte te eindigen met de tewerkstelling bij de zelfstandige vrije beroepen in het vijfde hoofdstuk.

Definitie van een vrij beroep

Er bestaat geen universeel geldende definitie van "het vrije beroep". Evenmin is een exhaustieve lijst van vrije beroepen voorhanden.

De Federatie Vrije Beroepen tracht een positieve invulling te geven aan het begrip "vrij beroep" en richt zich tot alle zelfstandige beoefenaars van een dienstverlenend vrij beroep, beantwoordend aan volgende kwalitatieve kenmerken:

- de dienstverlening bestaat hoofdzakelijk uit een intellectuele prestatie;
- dit vergt een belangrijke voorafgaande opleiding en permanente vorming;
- de beoefenaar draagt persoonlijk de verantwoordelijkheid voor de uitoefening van het beroep;
- de dienstverlening gebeurt op een onafhankelijke wijze: de beoefenaar handelt daarbij zowel in het belang van de opdrachtgever, cliënt of patiënt, als in het algemeen belang;
- de beroepsuitoefening is onderworpen aan een deontologie, die in het beroepsstatuut vastgelegd is, hetzij bij wet, hetzij bij autonome beslissing van de betrokken beroepsorganisatie. Dit beroepsstatuut beoogt het garanderen en bevorderen van de professionaliteit, de kwaliteit en de vertrouwensrelatie met de opdrachtgever, cliënt of patiënt. Op de naleving van de deontologie en het beroepsstatuut wordt toezicht uitgeoefend door een toezichthoudend orgaan.

Meer informatie?

We opteren ervoor om de meest relevante en sprekende cijfers weer te geven aan de hand van grafieken en infographics. De uitgebreide tabellen met alle cijfers vindt u in de bijlagen. Heeft u na het lezen van dit verslag nog vragen of wilt u de specifieke cijfers voor een bepaald beroep bekijken? Aarzel dan niet om ons te contacteren en wij bekijken hoe wij u verder kunnen helpen.

Augustus 2020

1. Voornaamste indicatoren

In deze Polsslag 2019 zetten zich een aantal trends, die we eerder reeds vaststelden, duidelijk door. Zij zullen het profiel en sociaaleconomisch gewicht van de vrije en intellectuele beroepen steeds meer beïnvloeden. Het economische beleid dient hiermee rekening te houden.

Aantal zelfstandige beoefenaars van een vrij en intellectueel beroep

Eind 2019 waren er in België 359.458 zelfstandige beoefenaars van een vrij beroep actief, op een totaal van 1.145.015 zelfstandigen. De vrije beroepen vertegenwoordigen bijna één derde of 31,39% van het totaal aantal zelfstandigen. Dat is een pak meer dan tien jaar geleden. In 2009 was het aandeel van het vrije beroep goed voor bijna één vierde ofwel 24,40% van het totaal aantal zelfstandigen. Het afgelopen jaar groeide de sector van de vrije beroepen met 5,12%.

De sector van de intellectuele diensten was in 2019 het grootst, met 194.023 beroepsbeoefenaars of 53,98% van het totale aantal vrije beroepen. De zorgsector is de tweede grootste (31,80%).

Het afgelopen decennium manifesteerde zich een stijgende trend in de meeste sectoren van het vrije beroep. De sterkste groeiers zijn opnieuw de intellectuele diensten (+ 95,80%), gevolgd door de gezondheidsberoepen (+ 34,95%), de juridische sector (+ 15,95%) en de sector fiscaal bouw (+ 14,82%).

In 2019 is meer dan de helft van de vrije beroepers gevestigd in Vlaanderen (58,05%). Drie op tien is gevestigd in Wallonië (29,25%) en 11,80% van de vrije beroepers is gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In 2019 waren de mannen nog steeds in de meerderheid tegenover hun vrouwelijke collega's: 54,75% tegenover 45,25% (ofwel 196.802 mannen tegenover 162.656 vrouwen). Vorig jaar was deze verhouding nog 55,02% tegenover 44,98%.

Het is duidelijk dat vrouwelijke beroepsbeoefenaars aan een echte opmars bezig zijn. Dat wordt des te meer zichtbaar wanneer we het afgelopen decennium in rekening brengen. De toename van het aantal vrouwelijke vrije beroepers tikt af op 69,86% tegenover 48,66% bij de mannen. In absolute cijfers vertaalt dit percentage zich in +66.897 vrouwen tegenover +64.419 mannen.

Opgesplitst naar de aard van de activiteit, wordt het vrije beroep voornamelijk beoefend als hoofdactiviteit (62,45%) en veel minder (28,45%) in bijberoep. Bijna één op tien (9,13%) is nog beroepsactief ondanks het bereiken van de gebruikelijke pensioenleeftijd.

Starters

In 2019 zijn 126.485 personen gestart in een zelfstandige activiteit, van wie bijna één derde in een vrij beroep (30% of 38.288 personen) zodat het vrije beroep de sector is met het 2e grootste aantal starters.

In 2019 startte meer dan de helft van de vrije beroepers in het Vlaams Gewest (21.805 personen of 56,95%), dat is bijna dubbel zoveel als in het Waals Gewest (27,64% of 10.583 personen). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest startten 5.284 personen in een vrij beroep, ofwel 13,80% van het totaal aantal starters. Deze verhoudingen komen min of meer overeen met het gemiddeld aantal beoefenaars per gewest.

De man-vrouwverhouding is bij de starters ongeveer gelijk verdeeld. Voor het vijfde jaar op rij startten evenwel net iets meer vrouwen dan mannen in een vrij beroep (51,13% tegenover 48,87%). De helft startte vóór het 35e levensjaar (51,06% of 19.548 personen). De meeste beoefenaars van een vrij beroep startten tussen de leeftijd van 25 tot 35 jaar (35,94%). Ook de leeftijd van 35 tot 45 jaar is een populair startmoment (24,00%). Er waren 6.215 startende 50-plussers in het vrije beroep.

De startersquote – de verhouding tussen het aantal starters en het totaal van de actieve beroepsbeoefenaars – voor het jaar 2019 bedraagt voor de vrije beroepen 10,65 starters

per 100 beroepsbeoefenaars. Hoe hoger de startersquote, hoe groter de instroom. Vorig jaar bedroeg de startersquote nog 9,78.

Stopzettingen

Met 14.240 stopzettingen of 23,78% van het totaal aantal stopzettingen komt de sector van het vrije beroep op de derde plaats in het aantal stopzettingen. Tegenover 2018 waren er in 2019 0,14% minder stoppers.

Het grootste aantal stopzettingen vinden we bij de intellectuele diensten (60,52%) en paramedici (20,21%). De man-vrouwverdeling is bij het aantal stoppers nagenoeg gelijk verdeeld (48,11% tegenover 51,89%). We stellen vast dat het verschil tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke stoppers jaar na jaar kleiner wordt.

Opmerkelijk is het grote aantal stopzettingen bij de 25- tot 45-jarigen. 31,82% stopt tussen de 25 en 35 jaar, 21,69% stopt tussen de 35 en 45 jaar. Op beroepsniveau zien we een grote uitval bij de jonge beroepsbeoefenaars (25-35 jaar) bij de advocaten (63,17%), gerechtsdeurwaarders (54,55%), architecten (53,96%), dierenartsen (59,35%) en paramedici (40,93%). Een mogelijke verklaring is het groot aantal studenten dat uit de opleiding uitstroomt en dat kort na de stage beslist om te stoppen als zelfstandige.

Tewerkstelling

In 2019 stelden de vrije beroepen 323.203 werknemers tewerk. In de periode 2009-2019 steeg de tewerkstelling bij de vrije beroepen met 30,77% (+76.055 werknemers). De toename van de tewerkstelling vertoont zich in alle sectoren. De voorbije 10 jaar deed de grootste groei zich voor in de sector van de overige intellectuele diensten (46,38%). In de klassieke vrije beroepen deed de grootste groei zich voor in de zorgsector met 23,82%.

Nemen we enkel het voorbije jaar onder de loep, dan noteren we een totale stijging van 3,57% over het hele vrije beroep. Als we de evolutie bekijken over de laatste vijf jaar dan

zien we dat alle sectoren een positieve groei optekenen. In de “klassieke” sectoren van het vrije beroep deed de meest beperkte groei zich voor in de juridische sector met 1,15% of 204 extra arbeidsplaatsen. De grootste groei deed zich voor in de bouwkundige sector met 22,51%, goed voor 7.988 extra arbeidsplaatsen.

De meerderheid van de werknemers in de sector van de vrije beroepen was in 2019 gesitueerd in het Vlaams Gewest: 184.742 arbeidsplaatsen, ofwel 57,16% van alle arbeidsplaatsen. Op de tweede plaats komt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (73.014 werknemers of 22,59%), op de derde plaats gevolgd door het Waals Gewest met 65.105 werknemers of 20,14%.

In 2019 stelden 44.762 vrije beroepsbeoefenaars personeel tewerk. Van de klassieke vrije beroepen was de zorgsector de grootste werkgever.

Met 323.203 werknemers en 44.762 werkgevers in het vrije beroep komen we op een gemiddelde van 7,22 werknemers per werkgever in het vrije beroep.

Betekenis iconen

Gezondheidszorgberoepen

Apothekers, artsen, dierenartsen, diëtisten, kinesitherapeuten, logopedisten, podologen, psychologen, seksuologen, tandartsen, verpleegkundigen, vroedvrouwen, ...

Juridische beroepen

Advocaten, gerechtsdeurwaarders, notarissen, overige rechtskundige dienstverlening, ...

Economische beroepen | Fiscaal/Vastgoed

Accountants, agenten en makelaars, bankdiensten, bedrijfsrevisoren, belastingconsulenten, boekhouders, fiscalisten, vastgoedexperten, ...

Bouwkundige beroepen

Architecten, ingenieurs, interieurarchitecten, landmeters-experten, schatters, stedenbouwkundige tuin- en landschapsarchitecten, ...

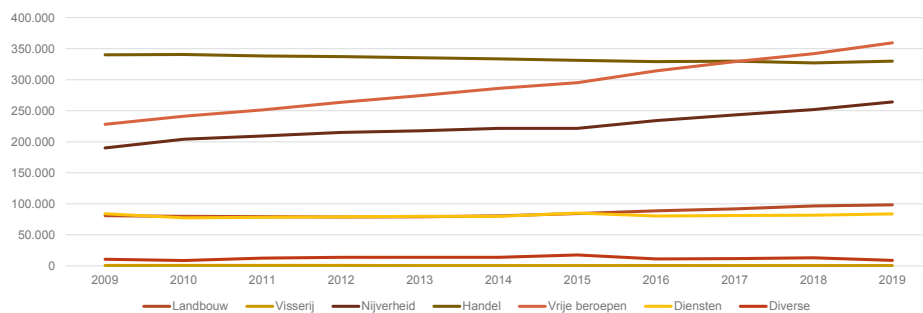
Intellectuele beroepen

Arbeidsbemiddeling, computerconsultancy-activiteiten, intellectuele diensten en mandatarissen van vennootschappen, kunsten, letteren, privé-onderwijs, risico-analisten, vertalers en tolken, verzekeringsagenten, wetenschappen, ... zie volledige lijst hoofdstuk 7.5

2. Aantal beoefenaars van een vrij beroep

Aantal beoefenaars van een vrij beroep

Aantal zelfstandigen per sector
evolutie 2009-2019 (RSVZ)

Vrije beroepen grootste zelfstandigensector

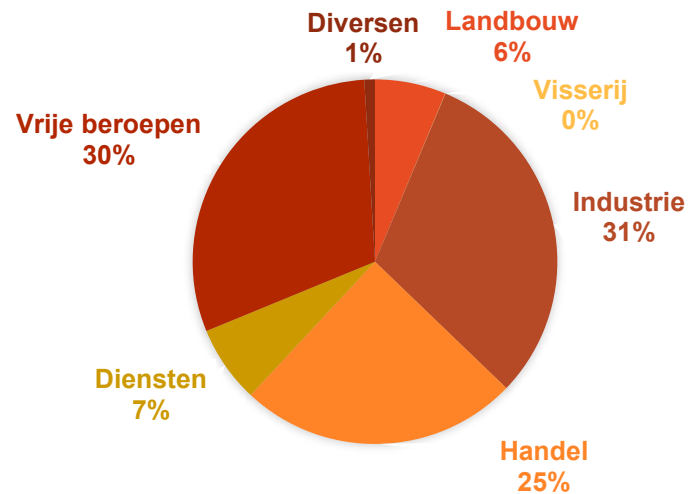
België telde in 2019 1.145.015 zelfstandigen, dat zijn er 32.369 meer dan in 2018.

31,39% van het totaal aantal zelfstandigen is actief in het vrije beroep. Dat maakt dat het vrije beroep, met 359.458 beroepsbeoefenaars, de grootste groep binnen het zelfstandigenlandschap is. Daarnaast is het vrije beroep ook de groep zelfstandigen waarin de sterkste aangroei kan worden vastgesteld: de voorbije 10 jaar kende het vrije beroep een aangroei van 57,56%, de voorbije 5 jaar een aangroei van 25,68% en het voorbije jaar een aangroei van 5,12%. Het gaat dus om een erg stabiele groei van iets meer dan 5% per jaar (**tabel 6.1.1**).

De op één na grootste groep zelfstandigen is die van de handel, waarin 329.866 personen actief waren in 2019, goed voor 28,81% van het totaal aantal zelfstandigen. Het aantal zelfstandigen actief in de handel is de voorbije 10 jaar echter gedaald met 3,03% waar het vrije beroep een belangrijke aangroei kent.

De groep met de op één na grootste aangroei is de nijverheid. Daar kan over de voorbije 10 jaar een aangroei van 39,01% worden vastgesteld.

Aantal starters in een zelfstandige activiteit (2019)

Het vrije beroep kent het op een na grootste aantal starters

In 2019 startten 126.485 personen als zelfstandige, in 2018 waren dat er 119.000. Iets meer dan 30% of 38.288 personen hiervan startte als vrije of intellectuele beroeper. Met deze cijfers belandt het vrije beroep nipt op de tweede plaats wat betreft het aantal starters. De eerste plaats gaat net zoals vorig jaar naar de industrie, waar in 2019 39.050 starters werden geteld (tabel 6.2.1).

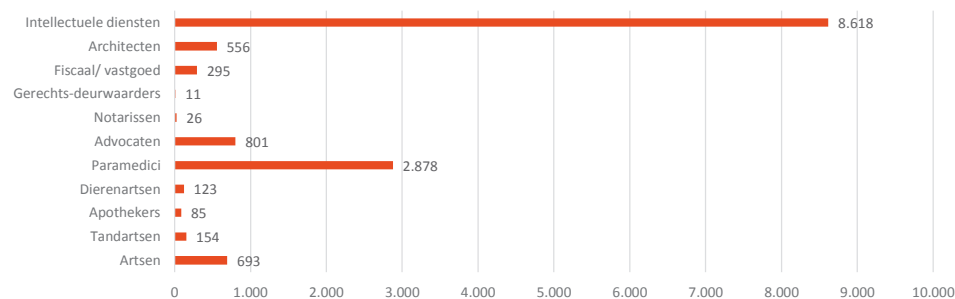
Waar er vorig jaar een kleine daling (-3,64%) was van het aantal starters in het vrije beroep, is er nu opnieuw een stijging van 14,52%. Over een tijdspanne van 5 jaar (2014-2019), stellen we een stijging vast van maar liefst 29,92%.

Bekijken we het aantal starters in het vrije beroep per gewest, dan stellen we vast dat het overgrote deel van het aantal starters dit deed in het Vlaamse Gewest (56,95%), gevolgd door het Waalse Gewest (27,64%) en het Brusselse Gewest (13,80%). Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van 2018.

De helft van het aantal vrije beroepers (51,06%) start voor hun 35ste levensjaar. Nadien neemt het aantal starters af naarmate de pensioenleeftijd nadert, met een opflakking in de leeftijdscategorieën 65-70 jaar en 70-75 jaar (tabel 6.2.2 en 6.2.3).

Aantal beoefenaars van een vrij beroep

Aantal stopzettingen als zelfstandige in een vrij beroep per sector (2019)

Aantal stopzettingen in het vrije beroep blijft stijgen

In 2019 waren er in het totaal 59.894 zelfstandigen die hun zaak/activiteit hebben stopgezet. Het grootste relatief aandeel stopzettingen vinden we in de handel (31,82%) en de nijverheid (31,82%). Met 14.240 (23,78%) stopzettingen komt het vrije beroep op de derde plaats. Voor het vrije beroep betekent dit dat het aantal stoppers min of meer stabiel is gebleven, zelfs lichtjes is gedaald (-0,14%), ten opzichte van vorig jaar.

Beschouwen we de afgelopen vijf jaar dan zien we dat het aantal stopzettingen met 9,10% gestegen is over alle zelfstandige activiteiten heen. In het vrije beroep is het aantal stoppers meer dan gemiddeld gestegen met 1.853 zelfstandigen of 14,96% en het staat hiermee op de derde plaats na de nijverheid (33,46%) en de landbouw (54,61%) (**tabel 6.3.1**).

Verhouding man-vrouw per leeftijd

Mannen nog steeds in de meerderheid, vrouwen maken opmars

Hoewel de kloof steeds kleiner wordt, waren in 2019 de mannen nog steeds in de meerderheid tegenover hun vrouwelijke collega's: respectievelijk 54,75% tegenover 45,25% (ofwel 196.802 mannen tegenover 162.656 vrouwen), vorig jaar was die verhouding nog 55,02% tegenover 44,98%.

Wanneer we echter enkel naar de jongste groep vrije beroepsbeoefenaars kijken, nl. de groep tot 35 jaar, stellen we vast dat vrouwen daar wel in de meerderheid zijn met 53,95% tegenover 46,05%. In absolute cijfers, betekent dit dat er in de leeftijdscategorie van 18 tot 35 jaar 45.660 vrouwelijke vrije beroepsbeoefenaars actief zijn tegenover 38.973 mannelijke **(tabel 6.1.2)**.

Het verloop van het afgelopen decennium (2009-2019) bevestigt deze tendens. De toename van het relatief aandeel vrouwelijke vrije beroepers tikt af op 69,86% tegenover 48,66% bij de mannen. In absolute cijfers vertaalt dit percentage zich in +66.897 vrouwen en +64.419 mannen. De verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke vrije beroepsbeoefenaars verschilt per sector. Deze verhoudingen per sector worden besproken in het volgende hoofdstuk **(tabel 6.1.6)**.

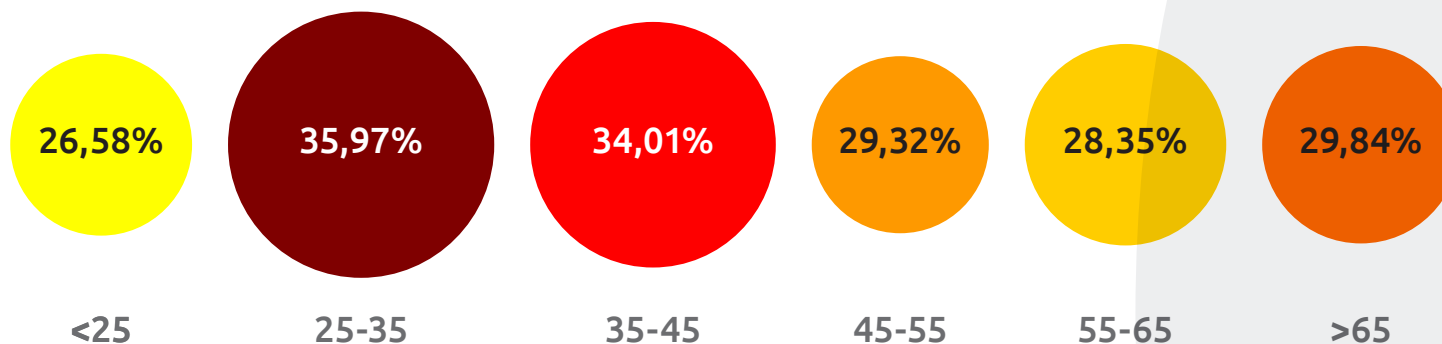
Aantal beoefenaars van een vrij beroep

Vrije beroepen jonger in verhouding tot alle zelfstandigen – sterke verjonging bij de advocatuur

Van het totale aantal zelfstandigen in België is 31,39% actief in het vrije beroep. Als we het aandeel bekijken per leeftijdscategorie zien we dat er in verhouding tot het totale aantal zelfstandigen in de leeftijdsgroepen van 25 tot 35 jaar en 35 tot 45 jaar gemiddeld een groter aandeel vrije beroepers actief is met respectievelijk 35,97% en 34,01%.

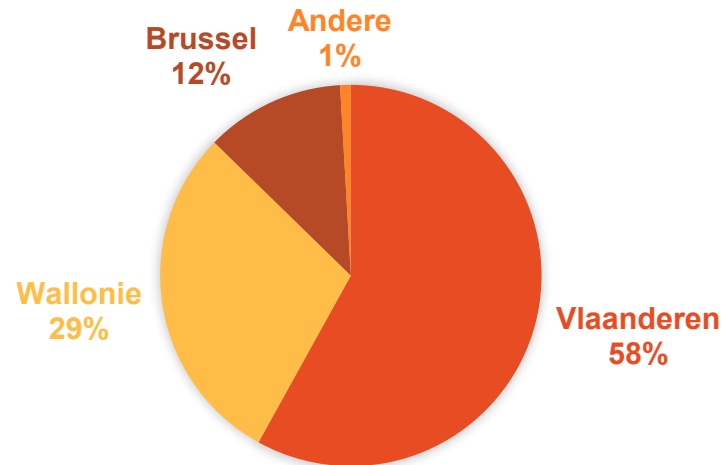
Van het totale aantal vrije beroepsbeoefenaars is de grootste groep actief tussen 35 en 45 jaar (25,67%). Ter vergelijking, de grootste groep van alle zelfstandigen samen is die tussen de 45 en 55 jaar (25,86%).

Zowel in het vrije beroep als bij de andere zelfstandige ondernemers, neemt het aantal actieven af naarmate de pensioenleeftijd nadert waarna er opnieuw een plotse stijging is in de leeftijdscategorieën 65 tot 70 jaar en 70 tot 75 jaar (zie ook de figuur op de vorige pagina) (tabel 6.1.2).

* Relatief aandeel vrije beroepen in verhouding tot het totale aantal zelfstandigen per leeftijdscategorie

Aantal zelfstandige beoefenaars van een vrij beroep per regio

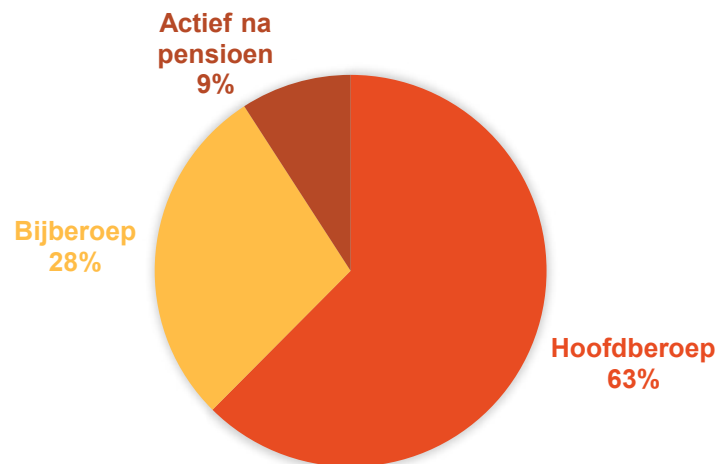
Vrije beroepen vooral in Vlaanderen

58,05% van de vrije beroepers is gevestigd in Vlaanderen, slechts 29,25% in Wallonië en 11,80% is actief in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze percentages zijn gelijklopend met de cijfers van eerdere jaren.

Vlaanderen is niet enkel de regio met het grootste aantal vrije beroepsbeoefenaars, het is ook de snelst groeiende regio. Het voorbije jaar (2018-2019) was er in Vlaanderen een toename van 5,52% van het aantal vrije beroepsbeoefenaars. In Wallonië bedroeg deze toename 4,22%, in Brussel 5,26%. Ook wanneer we de groei over de laatste 10 jaar bekijken (2009-2019), blijkt Vlaanderen de grootste aangroei van vrije beroepsbeoefenaars te kennen (62,43%), gevolgd door Wallonië (50,77%) en Brussel (48,55%) (tabel 6.1.5).

Aantal beoefenaars van een vrij beroep

Aantal vrije beroepers per aard van activiteit (2019)

Net geen 63% vrije beroepers actief in hoofdberoep

Opgesplitst naar aard van activiteit, wordt het vrije beroep duidelijk beoefend als hoofdactiviteit (62,45%), en veel minder (28,42%) in bijberoep. Daarnaast is 9,13% nog beroepsactief na pensioenleeftijd.

De verhouding tussen mannen en vrouwen verschilt naargelang de activiteit in hoofd- of bijberoep wordt uitgeoefend. Het aandeel zelfstandigen dat zijn vrije beroepsactiviteit in hoofdberoep uitoefent, bestaan voor 54,94% uit mannen en voor 45,06% uit vrouwen. Voor de vrije beroepsbeoefenaars in bijberoep ligt de verhouding anders, daar zijn iets meer dan de helft van de actieven vrouwen (51,96%) en zijn de mannen net in de minderheid (48,04%) (**tabel 6.1.10**).

3. De sectoren in het vrije beroep

De sectoren van het vrije beroep

In dit hoofdstuk deelden we de vrije beroepsbeoefenaars op in de volgende vier sectoren:

1. **De gezondheidszorgberoepen*: apothekers, artsen, dierenartsen, paramedici en tandartsen**
2. **De juridische beroepen: advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen**
3. **De cluster fiscaal-bouw*: accountants, architecten, experts, ingenieurs en landmeters**
4. **Diverse intellectuele beroepen: kunsten, letteren, privéonderwijs, wetenschap,...**

We bespreken deze sectoren hieronder afzonderlijk en zoomen voor zover mogelijk in op de beroepen binnen deze sectoren.

Meer gedetailleerde info en cijfermateriaal over een bepaalde sector of een bepaald beroep kan u terugvinden in de tabellen in bijlage. Wanneer deze gegevens onvoldoende zijn, kan u de Federatie Vrije Beroepen steeds contacteren om bijkomend cijfermateriaal te verkrijgen.

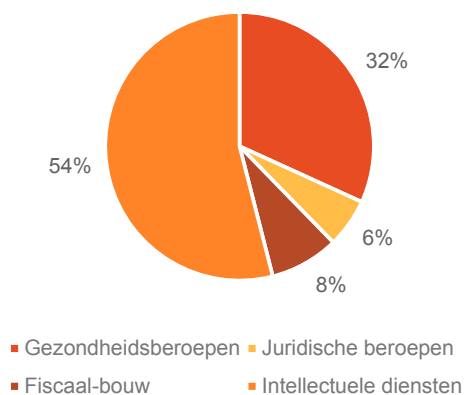
*De gezondheidsberoepen: de opdeling “paramedici” en “paramedische beroepen” die wordt gebruikt in de hoofdstukken die gebaseerd zijn op de cijfers van de RSVZ, is niet in overeenstemming met de Belgische wetgeving ter zake en rangschikt hieronder o.m. kinesitherapeuten, logopedisten, psychologen, verpleegkundigen, vroedkundigen, therapeuten, masseurs,...

*De cluster fiscaal-bouw: de RSVZ rangschikt vervolgens onder de noemer “fiscaal/vastgoed” o.m. accountants, landmeters, ingenieurs, e.a. experten. Deze beroepen hebben elk hun eigen kenmerken, doch momenteel is het niet mogelijk om de gegevens voor elk van deze beroepen afzonderlijk weer te geven.

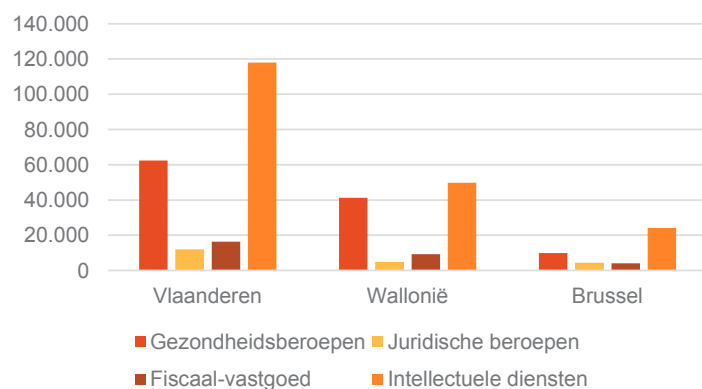
3.1. De sector van de gezondheidszorgberoepen

De sectoren van het vrije beroep // De gezondheidsberoepen

Sectoren van het vrije beroep (2019)

Sectoren per regio (2019)

De gezondheidsberoepen: de op een na grootste sector

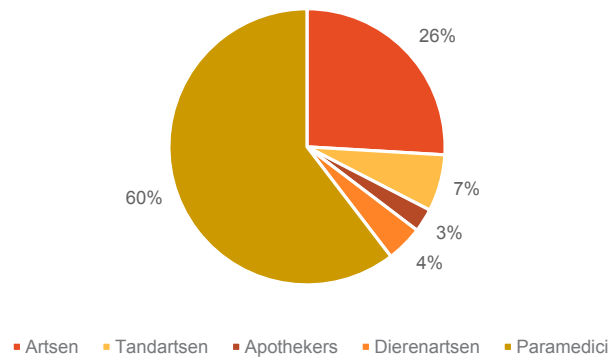
Van de 359.458 vrije beroepsbeoefenaars die in 2019 actief waren, maakten er 114.313 deel uit van de sector van de gezondheidsberoepen. Op de sector van de intellectuele diensten na, is de sector van de gezondheidsberoepen met 32% de grootste sector van het vrije beroep.

Wanneer we het aantal vrije beroepsbeoefenaars actief in de gezondheidssector vergelijken met het totaal aantal zelfstandigen in België (1.145.015), stellen we vast dat zij net geen 10% (9,98%) van het totaal aantal zelfstandigen uitmaken.

Over de voorbije 10 jaar kenden de gezondheidsberoepen een aangroei van 34,95%. Daarmee is de gezondheidssector, op de sector van de intellectuele diensten na, de snelst groeiende sector in het vrije beroep. Binnen de vrije zorgberoepen is de groep van de paramedici de snelst groeiende. Daarin kan over de voorbije 10 jaar een aangroei van 64,78% worden vastgesteld. Bij de apothekers daarentegen, kon een daling van 17,50% worden vastgesteld. **(tabel 6.1.4 en 6.1.1)**

Ook wanneer we de sectoren per gewest bekijken, blijkt de sector van de gezondheidsberoepen de op één na grootste te zijn in zowel Vlaanderen (30%), Wallonië (39%), als Brussel (23%). Enkel de sector van de intellectuele diensten doet het beter in de 3 gewesten. **(tabel 6.1.9)**

Gezondheidsberoepen 2019

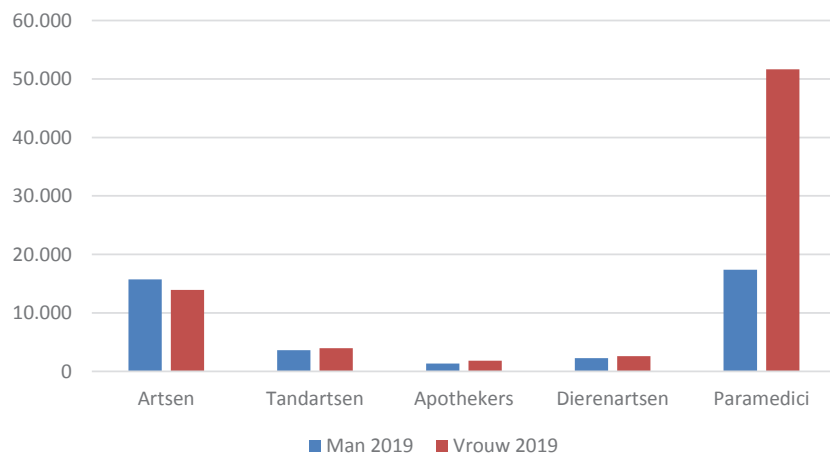
De paramedici vormen de grootste groep binnen de gezondheidssector

Binnen de gezondheidssector maken we de opsplitsing tussen de apothekers, artsen, dierenartsen, paramedici (o.a. kinesitherapeuten, logopedisten, psychologen, verpleegkundigen, vroedvrouwen,...) en tandartsen. Binnen deze categorieën zijn de paramedici de grootste groep met 60%, zij worden opgevolgd door de artsen met 26%, de tandartsen met 7%, de dierenartsen met 4% en de apothekers met 3%. In absolute getallen betekent dit dat de paramedici met 69.037 zijn, de artsen met 29.641, de tandartsen met 7.598, de dierenartsen met 4.892 en de apothekers met 3.145 (**tabel 6.1.4**).

De sectoren van het vrije beroep // De gezondheidsberoepen

Aantal zelfstandige beoefenaars in de gezondheidsberoepen per geslacht (2019)

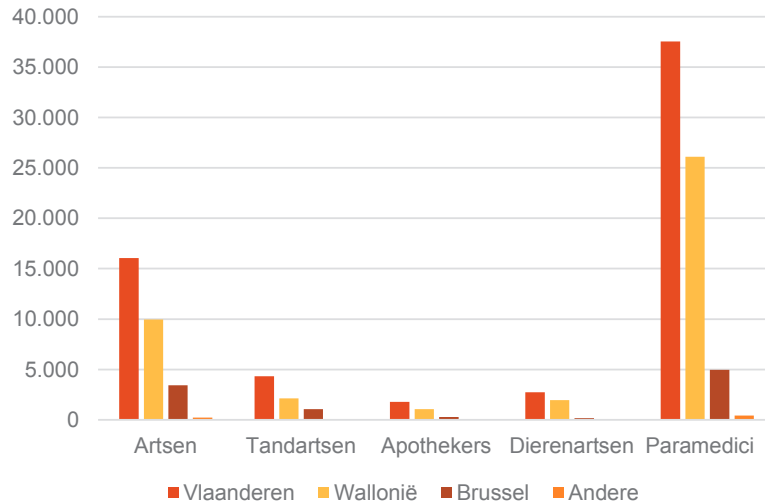
Vrouwen in de meerderheid in de zorg

Zoals hiervoor aangegeven, kent het vrije beroep een stevige vrouwelijke opmars. De voorbije 10 jaar (2009-2019) steeg het aantal vrouwen actief in een vrij zorgberoep met 54,32%. Met een totaal percentage van 64,73% aan vrouwelijke vrije beroepsbeoefenaars, is de zorgsector de enige sector in het vrije beroep die voornamelijk door vrouwen wordt bemand. In alle andere sectoren vormen de mannelijke vrije beroepsbeoefenaars de meerderheid met een gemiddelde van 54,75% over het hele vrije beroep.

Zoomen we in op de beroepen binnen de zorgsector, dan stellen we het grootste percentage vrouwelijke beroepsbeoefenaars vast bij de paramedische beroepen (74,84%), gevolgd door de apothekers (57,62%), de dierenartsen (53,56%), de tandartsen (52,16%) en tot slot de artsen waar de mannen nog steeds in de meerderheid zijn met 53,01% tegenover 46,99% vrouwen.

Ter vergelijking: wanneer we de andere vrije beroepen bekijken, blijkt dat de advocatuur het hoogste percentage vrouwen kent met 48,24% (**tabel 6.1.7**).

Geografische spreiding gezondheidsberoepen (2019)

Geografische verdeling gelijkaardig in de 3 gewesten

De geografische spreiding van de gezondheidsberoepen ligt in lijn met deze van de vrije beroepen in het algemeen.

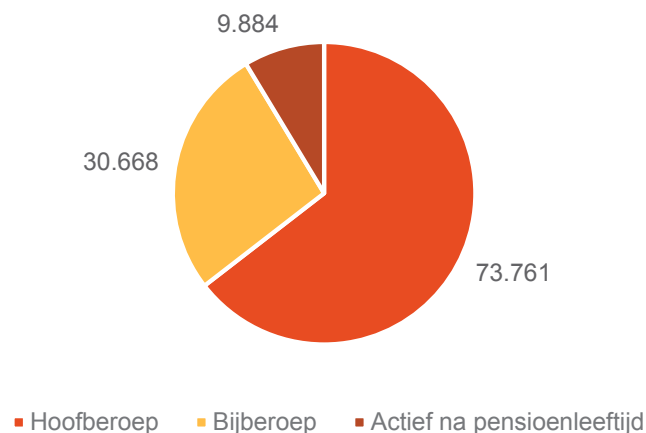
54,64% van de gezondheidsberoepen is gevestigd in Vlaanderen, 36,06% in Wallonië en 8,66% in Brussel.

In Vlaanderen zijn er 37.545 paramedici actief, 16.042 artsen, 4.338 tandartsen, 2.742 dierenartsen en 1.794 apothekers.

In Wallonië zijn de verhoudingen gelijkaardig met 26.103 paramedici, 9.961 artsen, 2.144 tandartsen, 1.948 dierenartsen en 1.064 apothekers.

Bekijken we het Brusselse Gewest, dan zien we min of meer dezelfde verhoudingen met als verschil dat de dierenartsen daar de kleinste groep vormen i.p.v. de apothekers. In absolute getallen zijn er in het Brusselse Gewest 4.949 paramedici, 3.418 artsen, 1.070 tandartsen, 279 apothekers en 180 dierenartsen (**tabel 6.1.9**).

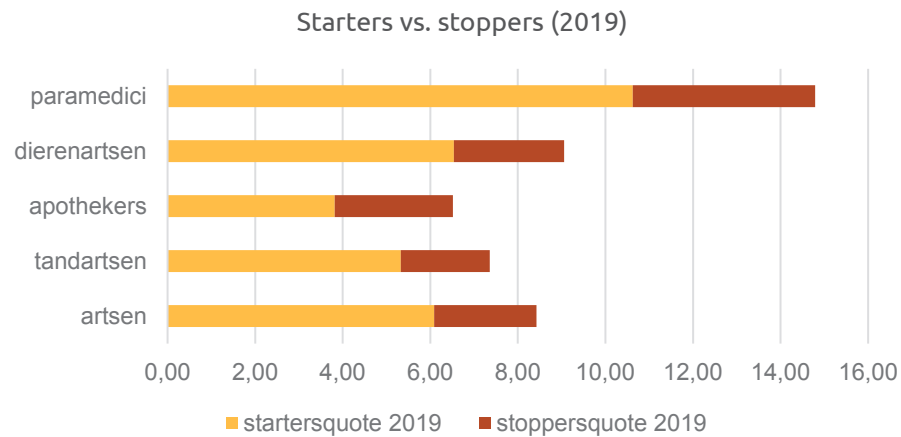
Gezondheidsberoepen naargelang de aard van de activiteit (2019)

Gezondheidsberoepen vooral actief in hoofberoep

64,53% van de personen die een vrij gezondheidsberoep uitoefenen, doet dit in hoofdberoep, 26,83% in bijberoep en 8,65% doet dit na de pensioenleeftijd. Vergelijken we deze percentages met het gemiddelde overheen het hele vrije beroep, dan stellen we vast dat er in de zorgberoepen iets meer wordt gekozen voor een activiteit in hoofdberoep dan in de andere vrije beroepen (64,53% tegenover 62,45%). Zodoende zijn er in de zorgberoepen iets minder personen actief in bijberoep dan in de rest van het vrije beroep (26,83% tegenover 28,42%).

Onder de zorgberoepen zijn de paramedische beroepen overduidelijk het populairste om in bijberoep te worden uitgeoefend: 40,40% van de paramedici is actief in bijberoep. Ter vergelijking: bij de artsen is dit slechts 6,98%, bij de tandartsen 1,66%, bij de apothekers 6,17% en bij de dierenartsen 7,91% (**tabel 6.1.10**).

Starters vs. Stoppers

In 2019 telden de vrije gezondheidsberoepen 9.982 starters, dat waren er 1.325 meer dan in 2018. De starters in de gezondheidsberoepen vormen 26,07% van het totaal aantal starters in het vrije beroep.

Het grootste aantal starters stellen we vast bij de paramedische beroepen, daar startten in 2019 7.333 personen met hun vrije beroepsactiviteit. De grootste stijger onder de starters zijn de tandartsen, waar men van 243 starters in 2018 steeg naar 405 starters in 2019, dit betekent een stijging van 66,67% (tabel 6.2.4 en 6.2.1).

3.933 personen zetten in 2019 hun activiteiten in een vrij gezondheidsberoep stop; dat waren er 143 minder dan in 2018. De stoppers in de gezondheidsberoepen vormen 28,08% van het totaal aantal stoppers in het vrije beroep.

Het grootste aantal stoppers vinden we terug bij de paramedici (2.978 stoppers) gevolgd door de artsen (693 stoppers), de tandartsen (154 stoppers), de dierenartsen (123) en de apothekers (85) (tabel 6.3.2 en 6.3.1).

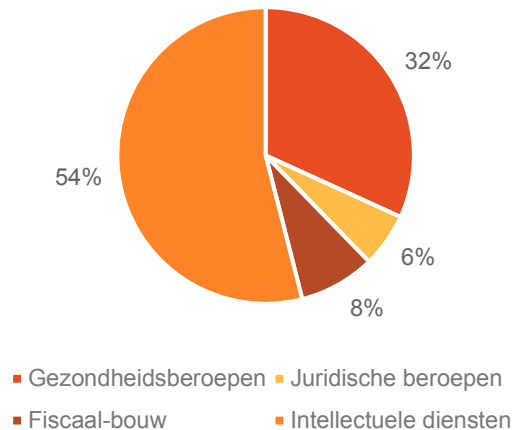
De startersquote geeft een beeld van het aantal starters per 100 beroepsbeoefenaars. De stoppersquote geeft het aantal stoppers per 100 beroepsbeoefenaars weer.

Zo zien we dat er voor elke 11 paramedici die starten, 4 stoppen. Voor elke 7 dierenartsen die starten, stoppen er 3; voor elke 4 apothekers die starten, stoppen er 3; voor elke 5 tandartsen die starten, stoppen er 2; voor elke 6 artsen die starten, stoppen er 2.

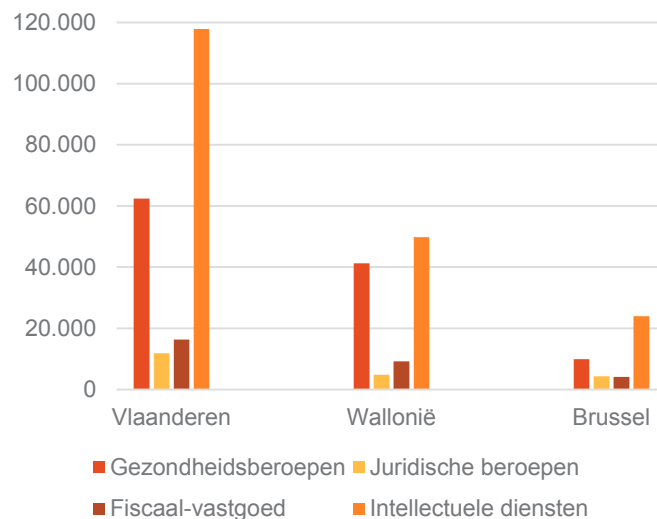
De startersquote van de apothekers is de laagste in vergelijking met de algemene startersquote in het vrije beroep (10,65). Wat betreft de stoppersquote, staan de tandartsen het verste af van het gemiddelde in het vrije beroep: nl. 2,03 tegenover 3,96.

3.2. De sector van de juridische beroepen

Sectoren van het vrije beroep (2019)

Sectoren per regio (2019)

De juridische sector

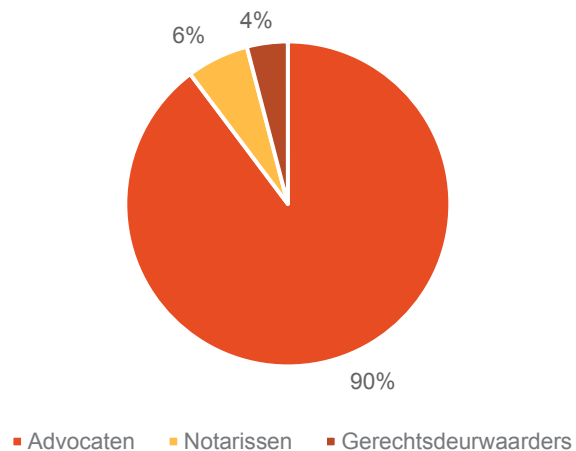
Van de 359.458 vrije beroepsbeoefenaars die in 2019 actief waren, maakten er 21.237 deel uit van de sector van de juridische beroepen. Met een percentage van 6% is de juridische sector de kleinste sector onder de vrije beroepen (**tabel 6.1.1**).

Wanneer we het aantal vrije beroepsbeoefenaars actief in de juridische sector vergelijken met het totaal aantal zelfstandigen in België (1.145.015), stellen we vast dat zij in 2019 net geen 6% (5,91%) van het totaal aantal zelfstandigen uitmaakten.

Over de voorbije 10 jaar kende de juridische sector een aangroei van 15,95%. Ter vergelijking: de sector van de gezondheidsberoepen kende over diezelfde periode een groei van 34,95%, de sector fiscaal-vastgoed kende een groei van 13,84% en de sector van de intellectuele diensten kende een enorme groei van 95,80% (**tabel 6.1.4**).

Wanneer we de regio's afzonderlijk bekijken, is de juridische sector de kleinste in zowel Vlaanderen (5,71%) als Wallonië (4,63%). In het Brusselse Gewest overstijgt de juridische sector de sector fiscaal-vastgoed net met 10,3 % tegenover 9,73% (**tabel 6.1.9**).

Samenstelling juridische sector (2019)

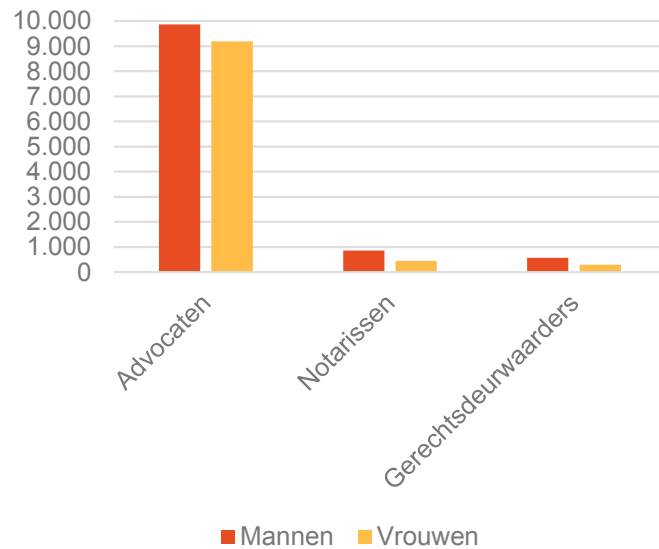

90% van de juridische sector zijn advocaten

Binnen de juridische sector zijn de advocaten de snelst groeiende beroepsgroep. De voorbije 10 jaar (2009-2019) kende het beroep een aangroei van 19,04%. De notarissen daarentegen, kenden een daling van 12,33%. Bij de gerechtsdeurwaarders is een groei van 7,34% vast te stellen. Bekijken we enkel het voorbije jaar (2018-2019) dan stellen we bij de advocaten een groei van 2,41% vast, bij de notarissen een daling van 0,23% en bij de gerechtsdeurwaarders een groei van 0,35% (**tabel 6.1.4**).

De advocaten vormen de grootste beroepsgroep binnen de juridische sector, in 2019 waren zij met 19.058. De notarissen en gerechtsdeurwaarders zijn met heel wat minder, nl. respectievelijk 1.316 en 863.

Verhouding man-vrouw in de juridische sector (2019)

Mannen nog nipt in de meerderheid bij de juridische beroepen

Zoals hiervoor aangegeven, kent het vrije beroep een stevige vrouwelijke opmars. De voorbije 10 jaar (2009-2019) steeg het aantal vrouwen actief in de juridische sector met 31,39%. Met een totaal percentage van 46,77% aan vrouwelijke vrije beroepsbeoefenaars, is de juridische sector de sector met het op één na grootste percentage vrouwelijke beroepsbeoefenaars. De zorgsector is de enige sector waarin vrouwen de meerderheid vormen met 64,73%.

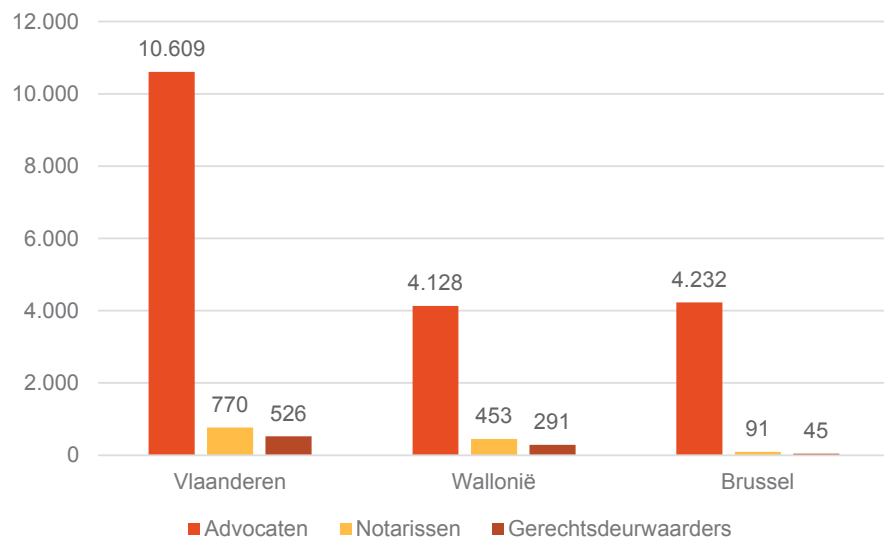
In alle andere sectoren vormen de mannelijke vrije beroepsbeoefenaars de meerderheid met een gemiddelde van 54,75% mannen tegenover 45,25% vrouwen over het hele vrije beroep. De juridische sector doet het dus beter dan gemiddeld op vlak van vrouwelijke beroepsbeoefenaars.

Als we kijken naar de beroepen binnen de juridische sector, dan stellen we het grootste percentage vrouwelijke beroepsbeoefenaars vast binnen de advocatuur (48,24%), gevolgd door de notarissen en de gerechtsdeurwaarders die elkaar nauw opvolgen met respectievelijk 34,19% en 33,49% (**tabel 6.1.7**).

De sectoren van het vrije beroep // De juridische beroepen

Geografische spreiding juridische beroepen (2019)

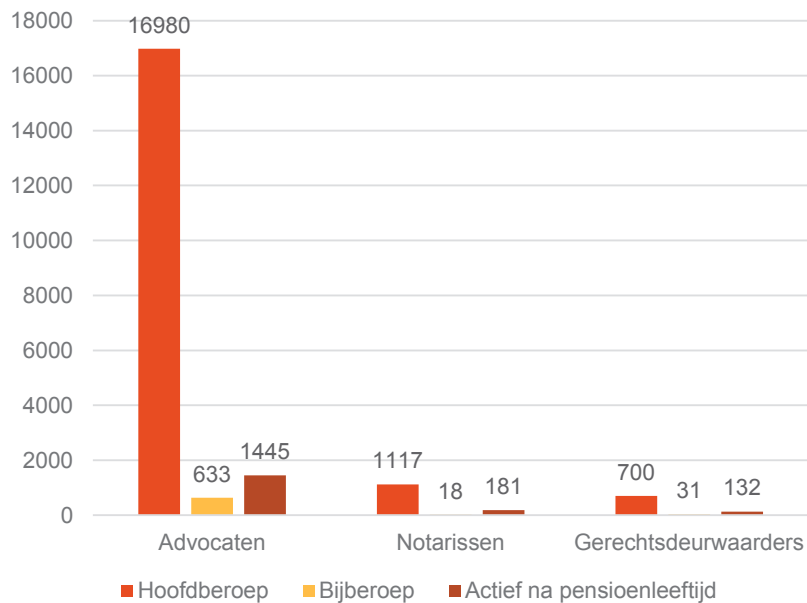

Het Brusselse Gewest vooral populair bij de advocaten

Van de 21.237 juridische vrije beroepen zijn er 11.905 actief in Vlaanderen, 4.872 in Wallonië en 4.368 in Brussel. Uitgedrukt in percentages betekent dit dat 56,06% van de juridische vrije beroepsbeoefenaars in Vlaanderen is gevestigd, 22,94% in Wallonië en 20,57% in Brussel. Vergelijken we deze percentages met die van het vrije beroep in het algemeen (58,05% gevestigd in Vlaanderen tegenover 29,25% in Wallonië en 11,80% in Brussel), dan stellen we vast dat juridische vrije beroepers er meer dan andere vrije beroepers voor opteren om zich in Brussel te vestigen.

Voorals binnen de advocatuur is het Brussels Gewest populair, maar liefst 22,21% van de advocaten kiest ervoor om zich aldaar te vestigen. Geen enkele vrije beroepsgroep overstijgt dit percentage. De beroepsgroep die het dichtst in de buurt komt zijn de architecten, waar 16,72% ervoor kiest om zich in Brussel te vestigen (**tabel 6.1.9**).

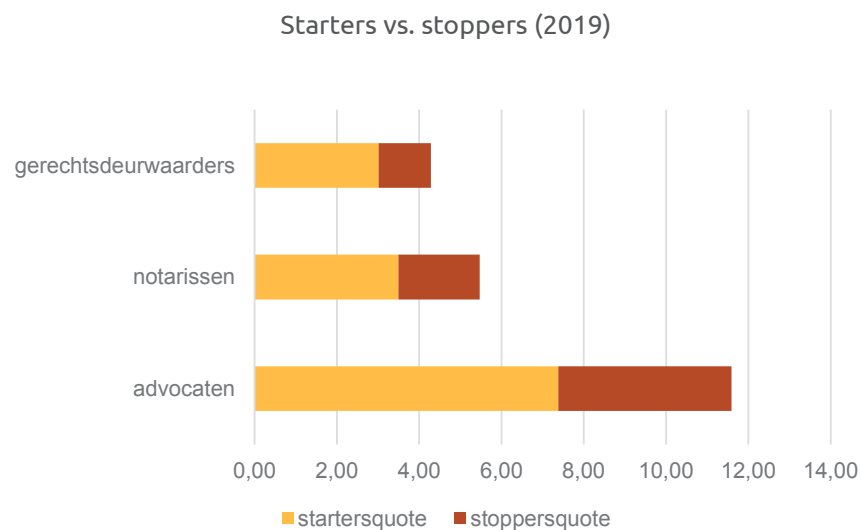
De juridische sectoren naar de aard van het beroep (2019)

Juridische sector bovengemiddeld actief in hoofdberoep

88,51% van de juridische vrije beroepen oefent zijn activiteit uit in hoofdberoep, 3,21% in bijberoep en 8,28% is actief na het bereiken van de pensioenleeftijd. Juridische beroepen kiezen er meer dan gemiddeld voor om hun activiteit in hoofdberoep uit te oefenen, over heel het vrije beroep oefent immers slechts 62,45% zijn activiteit uit in hoofdberoep. De notarissen oefenen hun beroep het minst van al uit in bijberoep (slechts 1,32% kiest voor deze vorm).

Binnen de juridische sector zijn het de gerechtsdeurwaarders die het vaakst opteren om hun activiteiten in bijberoep uit te oefenen of zelfs na de pensioenleeftijd actief te blijven, respectievelijk 3,59% en 15,30% van de beroepsgroep kiest voor deze mogelijkheden. In vergelijking met het vrije beroep in het algemeen, kiezen notarissen en gerechtsdeurwaarders er meer dan gemiddeld voor om nog na hun pensioenleeftijd actief te blijven (13,75% en 15,30% tegenover 9,13%) (tabel 6.1.10).

Groot verloop in de advocatuur vs. beperkt verloop bij notarissen en gerechtsdeurwaarders

In 2019 startten 1479 vrije beroepsbeoefenaars in de juridische sector. Zij staan voor 3,86% van het totaal aantal starters in het vrije beroep. 1.407 van hen startten in de advocatuur, 46 in het notariaat en 26 startten als gerechtsdeurwaarder. Het notariaat en de gerechtsdeurwaarders kennen het laagste starterscijfer over heel het vrije beroep. De advocatuur kent een hoog starterscijfer en wordt daarin enkel overtroffen door de artsen (met 1.804 starters), de paramedici (met 7.333 starters) en de intellectuele diensten (met 25.090 starters) (tabel 6.2.1 en 6.2.4).

838 personen besloten om in 2019 hun zelfstandige juridische activiteit stop te zetten, zij staan voor 5,88% van het totaal aantal stoppers in het vrije beroep. 801 van deze stoppers komen uit de advocatuur, 26 uit het notariaat en 11 stoppers waren actief als gerechtsdeurwaarder. Net zoals de startcijfers, zijn de stopcijfers in het notariaat en bij de gerechtsdeurwaarders de laagste over heel het vrije beroep. Het stopcijfer in het notariaat is dan weer eerder aan de hoge kant (tabel 6.3.1 en 6.3.2).

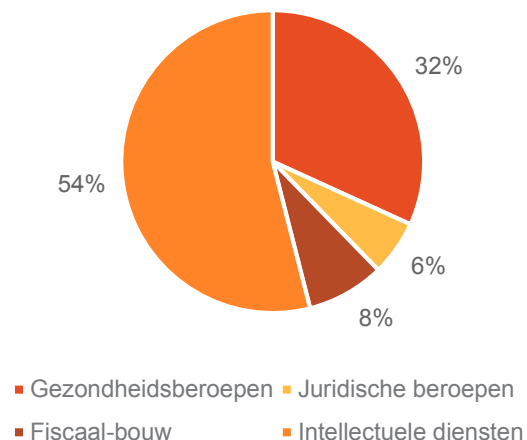
De startersquote geeft een beeld van het aantal starters per 100 beroepsbeoefenaars. De stoppersquote geeft het aantal stoppers per 100 beroepsbeoefenaars weer.

We stellen vast dat er voor elke 7 advocaten die starten, er 4 stoppen. Voor elke 4 (3,50) notarissen die starten, stoppen er 2. Voor elke 3 gerechtsdeurwaarders die starten, stopt er 1.

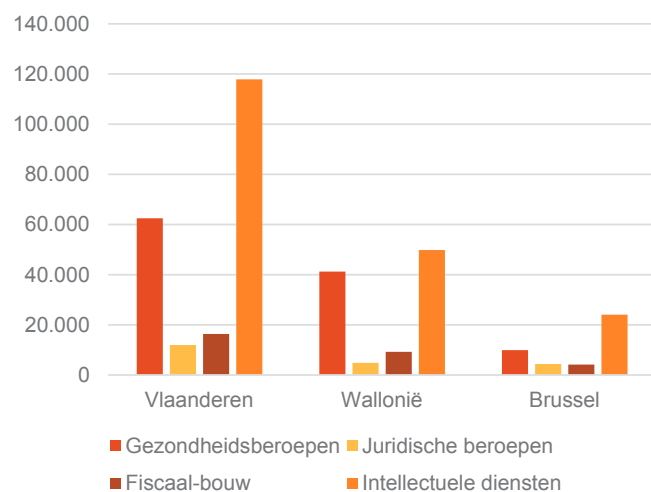
De gemiddelde startersquote over het hele vrije beroep is 10,65, de gemiddelde stoppersquote is 3,96. Zowel de starters- als stoppersquote ligt dus gemiddeld laag bij de juridische beroepen.

3.3. De sector fiscaal-bouw

Sectoren van het vrije beroep (2019)

Sectoren per regio (2019)

De sector fiscaal-bouw

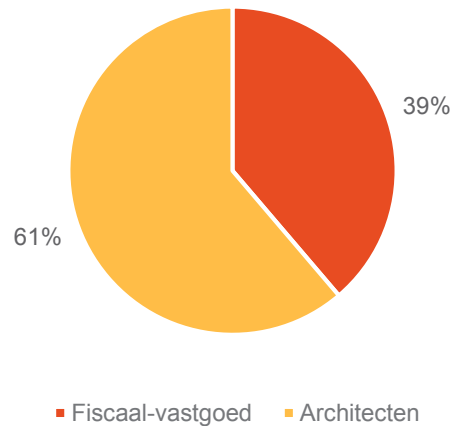
In 2019 vertegenwoordigde de sector fiscaal-bouw 29.885 zelfstandige vrije beroepsbeoefenaars. Deze groep vormt 8,24% van het totaal aantal zelfstandige vrije beroepsbeoefenaars. Daarmee komt de sector fiscaal-bouw op de derde plaats terecht na de sector van de intellectuele diensten en de gezondheidsberoepen en voor de sector van de juridische beroepen.

Bekijken we het totaal aantal zelfstandigen in België, dan stellen we vast dat de sector fiscaal-bouw 2,59% van de zelfstandige beroepsbevolking vertegenwoordigt (**tabel 6.1.1**).

De voorbije 10 jaar (2009-2019) steeg het aantal vrije beroepsbeoefenaars in de sector van 26.027 naar 29.885. Dat betekent een aangroei van 14,82% (oftewel 3.858 personen). In vergelijking met de andere sectoren binnen het vrije beroep, is deze groei de meest beperkte (**tabel 6.1.4**).

Bekijken we de sector fiscaal-bouw per regio, dan stellen we vast dat de sector zowel in Vlaanderen als in Wallonië de op één na kleinste sector is (enkel de juridische sector is kleiner). In het Brusselse Gewest is de verhouding net iets anders en overstijgt de juridische sector de sector fiscaal-bouw lichtjes met 4.368 actieve beroepsbeoefenaars tegenover 4.124 (**tabel 6.1.9**).

Samenstelling sector fiscaal-bouw (2019)

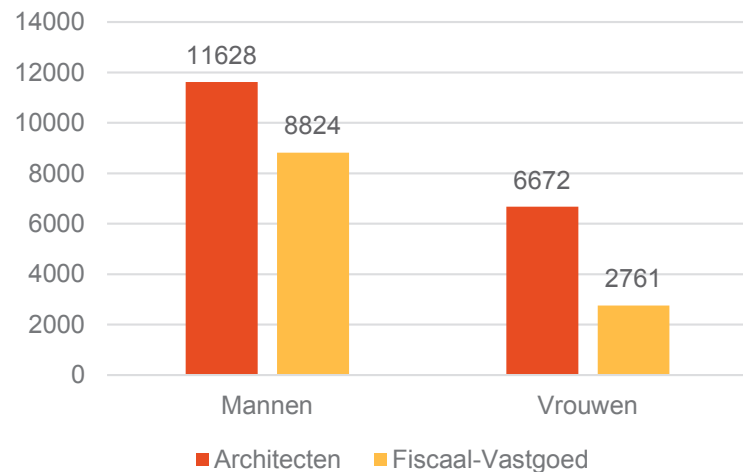

De architectuur blijft stijgen als grootste beroepsgroep

De sector fiscaal-bouw omvat enerzijds een groep beroepen ondergebracht onder de benaming 'fiscaal-vastgoed' en anderzijds de architecten. Hoewel de cluster fiscaal-vastgoed een groepering is van verschillende beroepen, vormen de architecten met 61% de grootste groep binnen de sector.

Binnen de architectuur waren in 2019 18.300 zelfstandigen actief, binnen de cluster fiscaal-vastgoed waren dat er 11.585. De cluster fiscaal-vastgoed kende het voorbije jaar (2018-2019) een beperkte daling (-0,18%) van het aantal actieven, de architectuur kende een aangroei van 1,54% oftewel 277 actieven (**tabel 6.1.4**).

Verhouding man-vrouw in de sector fiscaal-bouw (2019)

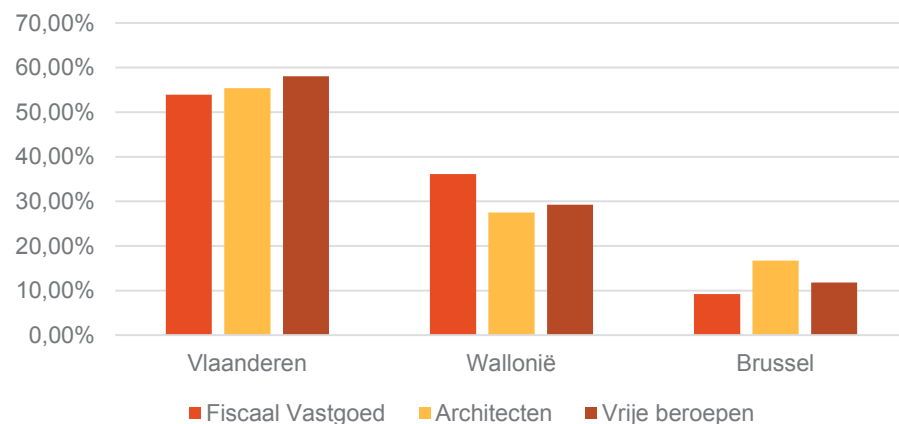

Laagste percentage vrouwen in de sector fiscaal-bouw

Slechts 31,56% van de actieven in de sector zijn vrouwen. Daarmee haalt de sector de slechtste score wat betreft de man-vrouwverhouding. Toch is ook in deze sector over de voorbije 10 jaar (2009-2019) een sterke vervrouwelijking vast te stellen; het aantal vrouwen is immers gestegen met 32,75%.

Wanneer we inzoomen op de beroepen binnen de sector, valt het op dat vooral de cluster fiscaal-vastgoed laag scoort op vlak van de aanwezigheid van vrouwen. Slechts 23,83% van deze beroepsgroep is vrouwelijk; dat is het laagste percentage binnen alle vrije beroepen. Bij de architecten ligt dit percentage hoger, nl. op 36,47%, doch het is onvoldoende om het sectorpercentage in de buurt te laten komen van het gemiddelde overheen het hele vrije beroep (45,25%) (**tabel 6.1.7 en tabel 6.1.8**).

Spreiding sector fiscaal-bouw per regio (2019)

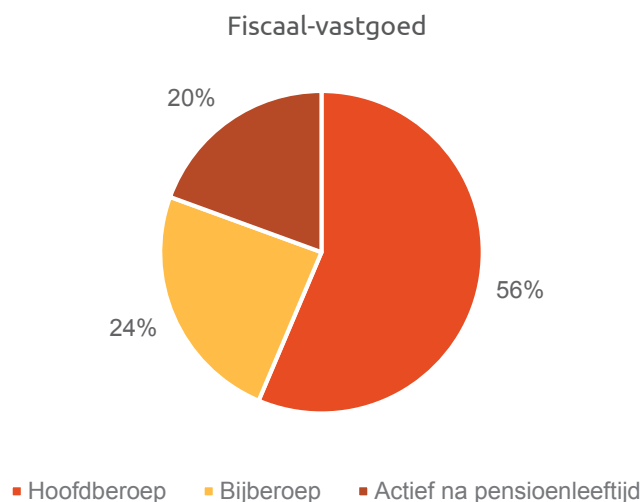
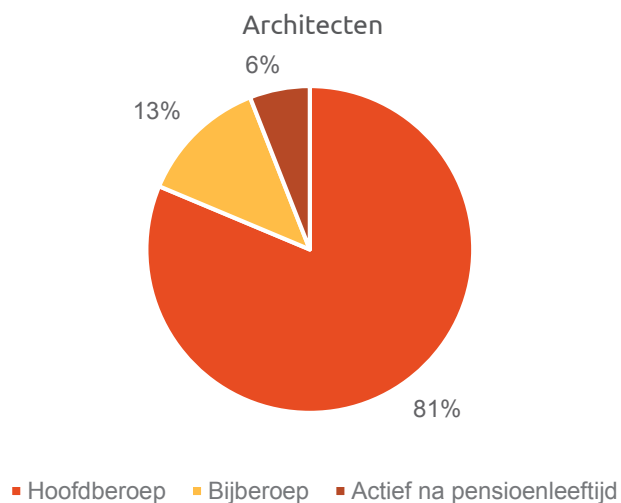

Fiscaal-vastgoed kiest meer dan gemiddeld voor Wallonië, architecten voor Brussel

De spreiding van de sector fiscaal-bouw over de drie gewesten is gelijkaardig aan de spreiding van het vrije beroep in het algemeen. 54,81% van de sector is gevestigd in het Vlaamse Gewest, 30,84% in Wallonië en 13,80% in het Brusselse Gewest.

De beroepen uit de cluster fiscaal-vastgoed kiezen er meer dan gemiddeld (36,14%) voor om zich in Wallonië te vestigen, zowel in vergelijking met de andere vrije beroepen (29,25%) als in vergelijking met de sector (30,84%). De architecten kiezen er meer dan gemiddeld voor om zich in Brussel te vestigen (16,72% bij de architecten vs. 13,80% in het vrije beroep) (**tabel 6.1.9**).

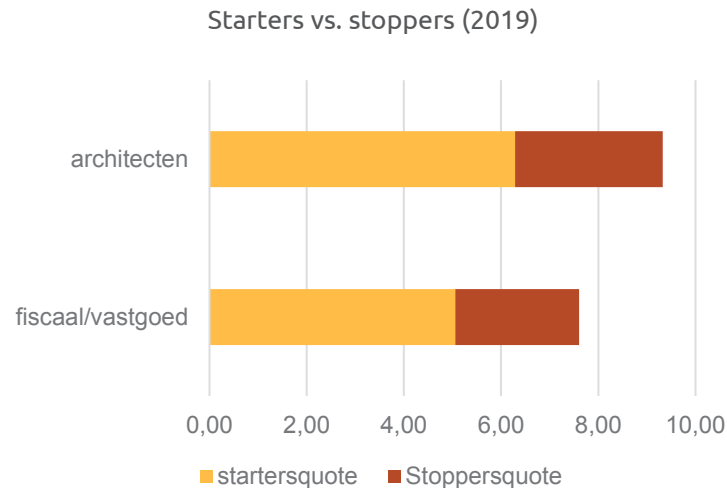

Beroepen uit de cluster fiscaal-vastgoed blijven ook na pensioenleeftijd actief

Binnen de sector kiest 71,65% ervoor om zijn activiteit in hoofdberoep uit te oefenen. 17,17% oefent zijn activiteit uit in bijberoep. 11,18% blijft actief na het bereiken van de pensioenleeftijd. In vergelijking met de rest van het vrije beroep, kiest deze sector meer dan gemiddeld voor het hoofdberoep (71,65% vs. 62,45%) en minder dan gemiddeld voor het bijberoep (17,17% vs. 18,42%).

Bekijken we de sector nader, dan stellen we vast dat de cijfers tussen de architecten enerzijds en de cluster fiscaal-vastgoed anderzijds belangrijke verschillen vertonen. Zo kiest 81,35% van de architecten ervoor om zijn activiteit in hoofdberoep uit te oefenen. Dat percentage ligt veel hoger dan bij de cluster fiscaal-vastgoed waar 56,37% zijn activiteit in hoofdberoep uitoefent. 19,43% van de cluster fiscaal-vastgoed kiest ervoor om zijn beroep uit te oefenen na het bereiken van de pensioenleeftijd; dit is het hoogste percentage binnen het hele vrije beroep (tabel 6.1.10).

Starters vs. stoppers

In 2019 startten 1737 beroepsbeoefenaars hun zelfstandige activiteit in de sector fiscaal-bouw. 33,74% van hen, oftewel 586 personen, startte in de cluster fiscaal-vastgoed. 66,26%, oftewel 1.151 personen, startte als architect. Het aantal starters in de sector fiscaal-bouw vertegenwoordigt 4,53% van het totaal aantal starters in het vrije beroep in 2019. Het voorbije jaar (2018-2019) is het aantal starters in de architectuur gestegen met 9,20%. de cluster fiscaal-vastgoed kende een stevige stijging van 22,85% (tabel 6.2.1 en 6.2.4).

851 personen kozen er in 2019 voor om hun zelfstandige activiteit in de sector stop te zetten. 34,67% van hen, oftewel 295 personen, stopte in de cluster fiscaal-vastgoed. 65,33% van hen, oftewel 556 personen, van deze stoppers waren actief als architect. Het aantal stoppers is het voorbije jaar (2018-2019) beduidend minder gegroeid dan het aantal starters. Het aantal stoppers in de architectuur steeg met 4,32% (waar het aantal starters steeg met 9,20%). Het aantal stoppers in de cluster fiscaal-vastgoed daalde zelfs met 6,94% (waar het aantal starters steeg met 22,85%) (tabel 6.3.1 en 6.3.2).

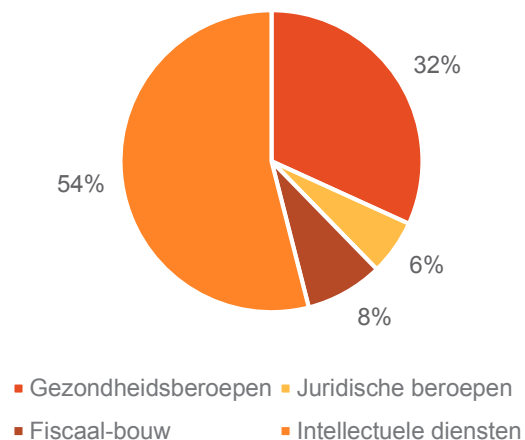
De startersquote geeft een beeld van het aantal starters per 100 beroepsbeoefenaars. De stoppersquote geeft het aantal stoppers per 100 beroepsbeoefenaars weer.

We stellen vast dat er voor elke 5 personen die in 2019 startten in de sector fiscaal-vastgoed, er 3 stopten. Voor elke 6 architecten die startten, stopten er 3.

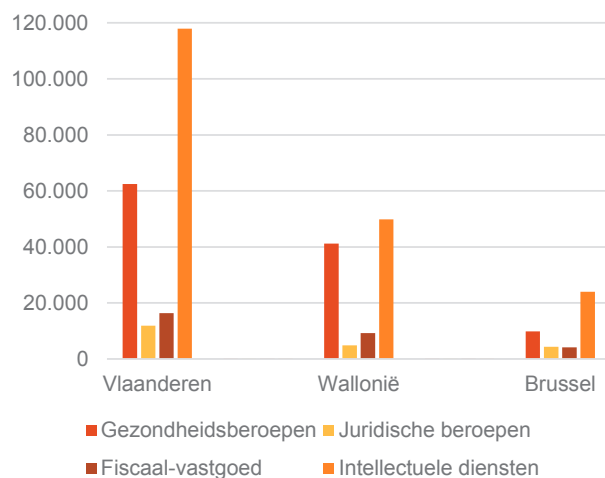
Zowel de stoppers- als de startersquote liggen voor de beroepen uit de cluster fiscaal-vastgoed als voor de architecten lager dan het gemiddelde in het vrije beroep (de gemiddelde startersquote is 10,65%; de gemiddelde stoppersquote is 3,96).

3.4. De sector van de diverse intellectuele beroepen

Sectoren van het vrije beroep (2019)

Sectoren per regio (2019)

De intellectuele diensten

Van de 359.458 vrije beroepsbeoefenaars die in 2019 actief waren, maakten er 194.023 deel uit van de sector van de intellectuele diensten. Met een percentage van 54% is dit de grootste sector binnen het vrije beroep.

Wanneer we het aantal zelfstandigen actief in de sector van de intellectuele diensten vergelijken met het totaal aantal zelfstandigen in België (1.145.015), stellen we vast dat zij in 2019 net geen 17% (16,94%) van het totaal aantal zelfstandigen uitmaakten (**tabel 6.1.1**).

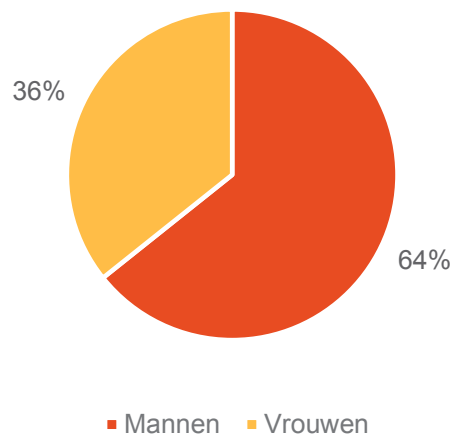
Over de voorbije 10 jaar kende de sector een aangroei van 95,80%. Dit is de grootste groei die werd vastgesteld in het vrije beroep. Ter vergelijking: de sector van de gezondheidsberoepen kende over diezelfde periode een groei van 34,95%, de sector fiscaal-bouw kende een groei van 13,84% en de juridische sector kende een groei van 15,95% (**tabel 6.1.4**).

Bekijken we de sector van de intellectuele diensten per regio, dan stellen we vast dat de sector in de drie gewesten de grootste is.

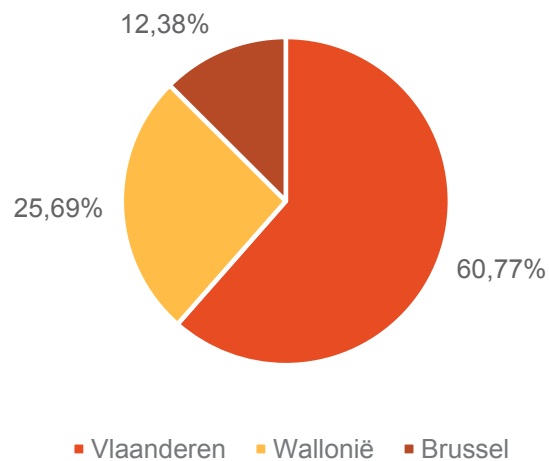
56,51% van de vrije beroepsbeoefenaars in het Vlaamse Gewest zijn actief in de sector van de intellectuele diensten. In Wallonië is dat 47,40%, in Brussel is dat 56,64%. In de drie gewesten wordt de sector van de intellectuele diensten opgevolgd door de sector van de gezondheidsberoepen (met 29,94% in Vlaanderen, 39,20% in Wallonië en 23,34% in Brussel) (**tabel 6.1.9**).

De sectoren van het vrije beroep // De sector intellectuele diensten

Verhouding man-vrouw in de sector van de intellectuele diensten (2019)

De sector van de intellectuele diensten per regio (2019)

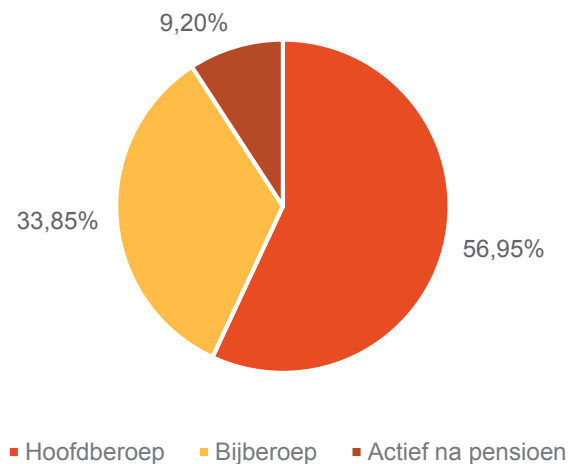
Vrouwen blijven in de minderheid in de sector van de intellectuele diensten

64% van de zelfstandigen die in 2019 actief waren in de sector van de intellectuele diensten waren mannen, 36% waren vrouwen. In absolute cijfers betekent dit dat er 124.723 mannen actief waren en 69.300 vrouwen.

In vergelijking met de andere sectoren is het aandeel vrouwelijke beroepsbeoefenaars in de sector van de intellectuele diensten eerder laag. Enkel de sector fiscaal-bouw scoort slechter met 31,56%. In de sector van de gezondheidsberoepen is 64,73% van de beroepsbeoefenaars vrouwelijk, in de juridische sector 46,77%. Het gemiddelde over het hele vrije beroep is 45,25% (tabel 6.1.7 en 6.1.8).

60,77% van de vrije beroepsbeoefenaars in de sector van de intellectuele diensten vestigde zich in Vlaanderen. 25,69% vestigde zich in Wallonië en 12,38% vestigde zich in Brussel. De sector van de intellectuele diensten kiest minder dan gemiddeld om zich te vestigen in Wallonië (25,69% tegenover 29,25%) (tabel 6.1.9).

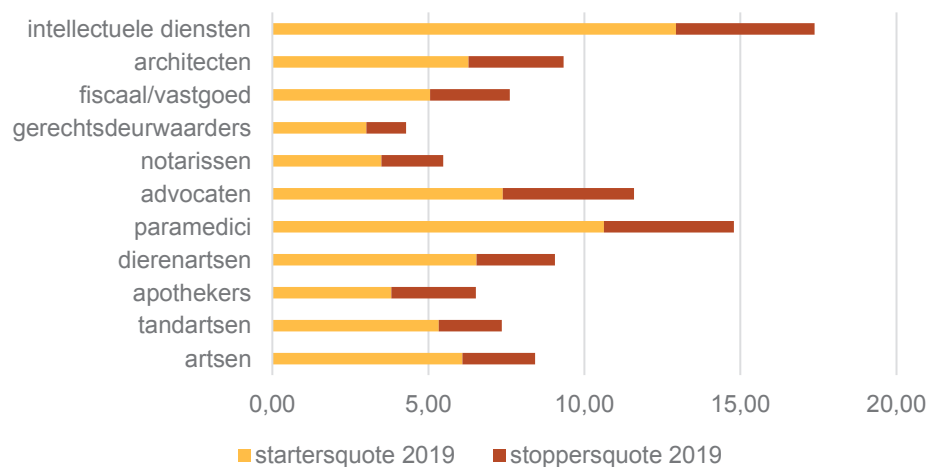
De intellectuele diensten naar de aard van het beroep (2019)

Bovengemiddeld aantal actieven in bijberoep

65.671 actieven binnen de sector oefenen hun intellectueel vrij beroep uit in bijberoep. Dat betekent dat 33,85% van de sector actief is in bijberoep, hetgeen bovengemiddeld is. Het gemiddelde over het hele vrije beroep is 28,42%. Ingevolge daarvan zijn binnen deze sector net iets minder personen dan gemiddeld actief in hoofdberoep (56,95% tegenover een algemeen gemiddelde van 62,45%). Het aandeel van de vrije intellectuele beroepsbeoefenaars dat zijn beroep uitoefent na de pensioenleeftijd, komt overeen met het gemiddelde over heel het vrije beroep (**tabel 6.1.10**).

Startersquote vs. Stoppersquote (2019)

Starters vs. Stoppers

In 2019 startten 25.090 personen hun zelfstandige activiteit binnen de sector van de intellectuele diensten. Daarmee startte 65,53% van alle starters in het vrije beroep in de sector van de intellectuele diensten. In vergelijking met 2018 kende het aantal starters in het jaar 2019 een stijging van 13% (tabel 6.2.1 en 6.2.4).

8.618 personen besloten om in 2019 hun zelfstandige activiteit in de intellectuele sector stop te zetten. Dat maakt dat 60,52% van het totaal aantal stoppers in het vrije beroep, uit de sector van de intellectuele diensten komt. Het voorbije jaar (2018-2019) was er een beperkte stijging van het aantal stoppers in de sector, nl. 1,25% (tabel 6.3.1 en 6.3.2).

De startersquote geeft een beeld van het aantal starters per 100 beroepsbeoefenaars. De stoppersquote geeft het aantal stoppers per 100 beroepsbeoefenaars weer.

We stellen vast dat er voor elke 13 personen die in 2019 startten in de sector van de intellectuele diensten, er 4 stopten.

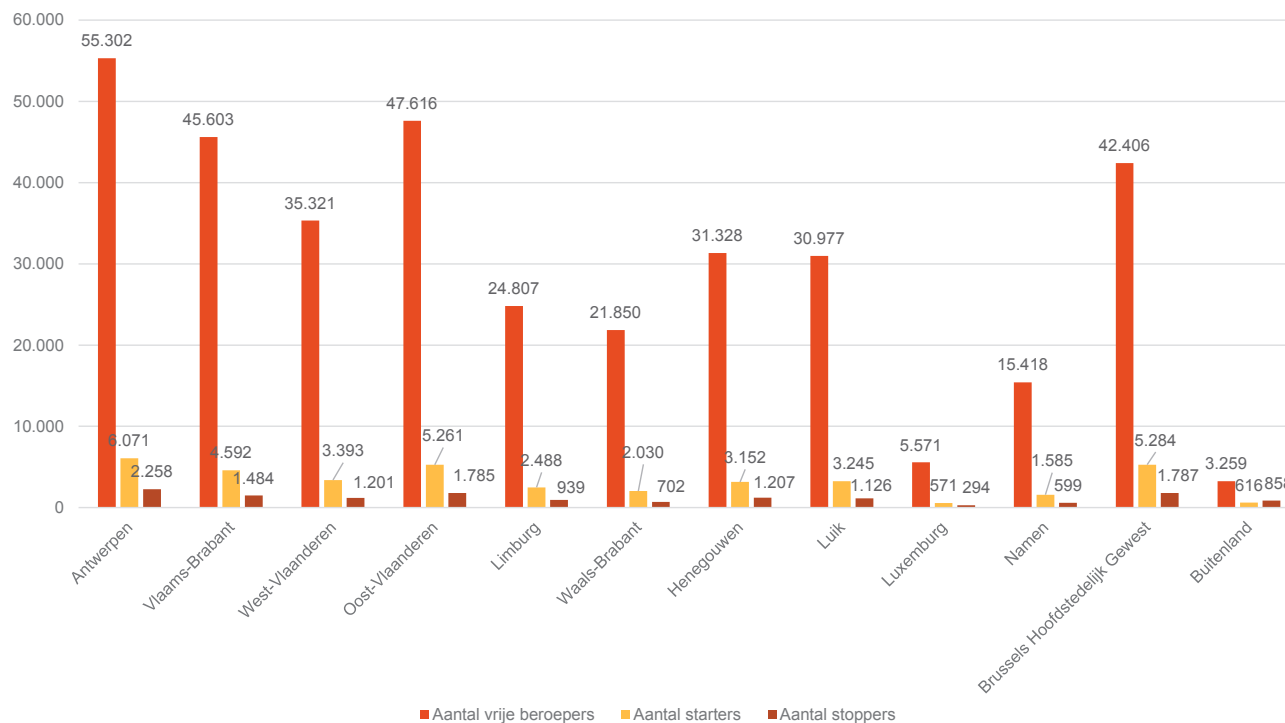
Zowel deze starters- als de stoppersquote is de hoogste die is terug te vinden in het vrije beroep. De quota die het dichtst in de buurt komen zijn deze van de paramedici met een startersquote van 10,62 en een stoppersquote van 4,17.

4. Provinciale cijfers van de vrije beroepen

Provinciale cijfers van de vrije beroepen

Aantal zelfstandigen in een vrij beroep per provincie in België (2019)

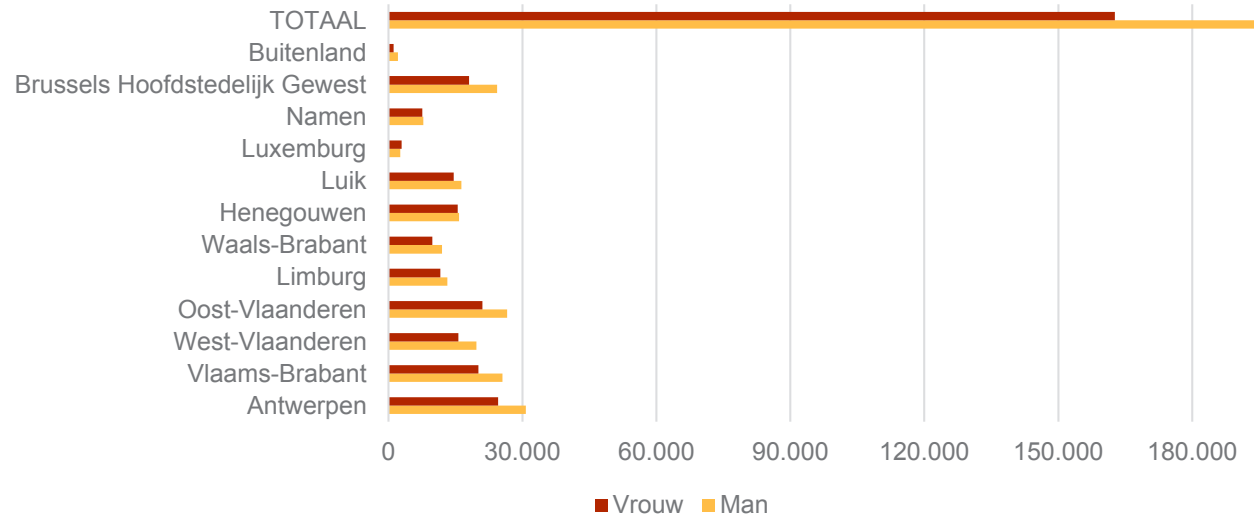
Aantal zelfstandigen in een vrij beroep per provincie

In 2019 telde België 359.458 zelfstandige vrije beroepsbeoefenaars. 208.649 (58,05%) daarvan zijn actief in Vlaanderen, 105.144 (oftewel 29,25%) in Wallonië en 42.406 (oftewel 11,80%) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Al enkele jaren op rij telt de provincie Antwerpen het grootste aantal vrije beroepers. Dit jaar waren het er 55.302 of 15,38% van het totaal aantal vrije beroepsbeoefenaars in België. Luxemburg kent het kleinste aantal vrije beroepers met 5.571 (1,55% van het totaal aantal vrije beroepsbeoefenaars in België).

Bekijken we het aantal vrije beroepers ten opzichte van het totaal aantal zelfstandige ondernemers, heeft Waals-Brabant het grootste aandeel vrije beroepsbeoefenaars met 42,74% en West-Vlaanderen het kleinste aandeel met 24,39%. In Vlaanderen heeft Vlaams-Brabant het grootste aandeel vrije beroepsbeoefenaars binnen het totaal aantal ondernemers, nl. 35,87% (tabel 6.4.1).

Aantal vrije beroepers per geslacht in België (2019)

Grootste percentage vrouwen in provincie Luxemburg, laagste in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

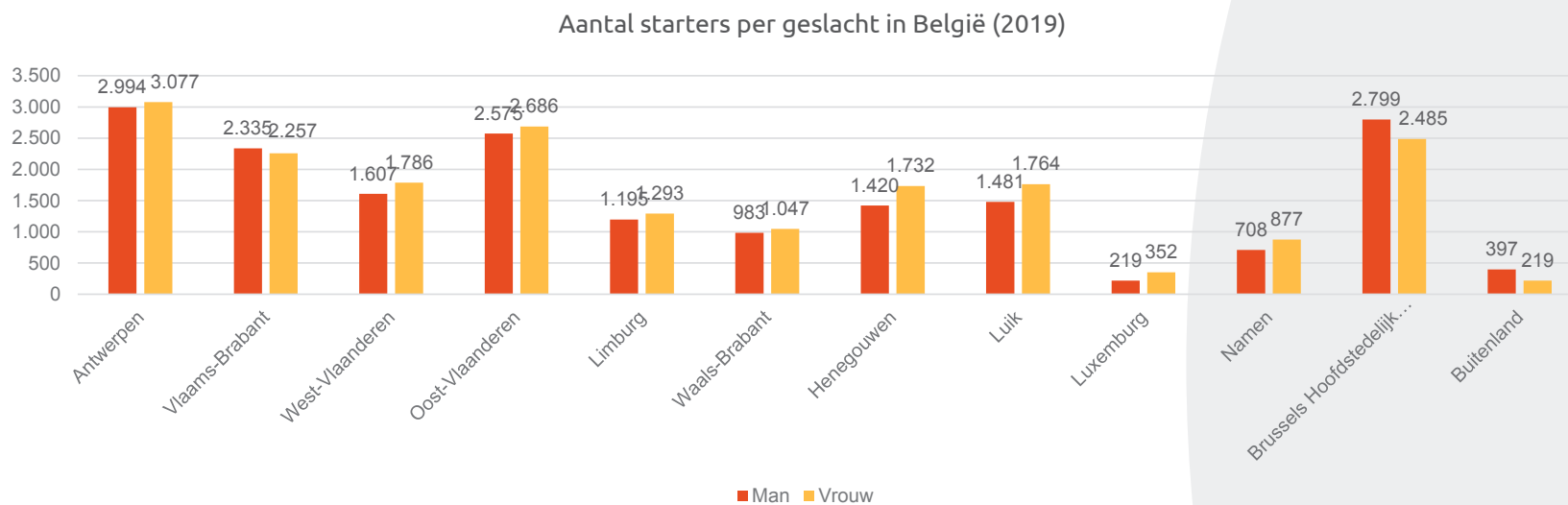
Van de 359.458 vrije beroepsbeoefenaars die in 2019 actief waren, waren er 196.802 mannen (54,75%) en 162.656 vrouwen (45,25%). Bekijken we de drie gewesten afzonderlijk, dan stellen we vast dat de verhouding man-vrouw in het Waalse Gewest meer in evenwicht is dan in het Vlaamse: in Wallonië bestaat het vrije beroep voor 52% uit mannen tegenover 48% uit vrouwen; in Vlaanderen bestaat het vrije beroep voor 55,44% uit mannen en voor 44,56% uit vrouwen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de discrepantie nog groter en bestaat het vrije beroep voor 57,36% uit mannen en voor 42,64% uit vrouwen.

Het grootste percentage vrouwen in het vrije beroep vinden we terug in de provincie Luxemburg (52,36% vrouwen tegenover 47,64% mannen). Luxemburg is daarmee ook de enige provincie waar er meer vrouwen dan mannen actief zijn in het vrije beroep.

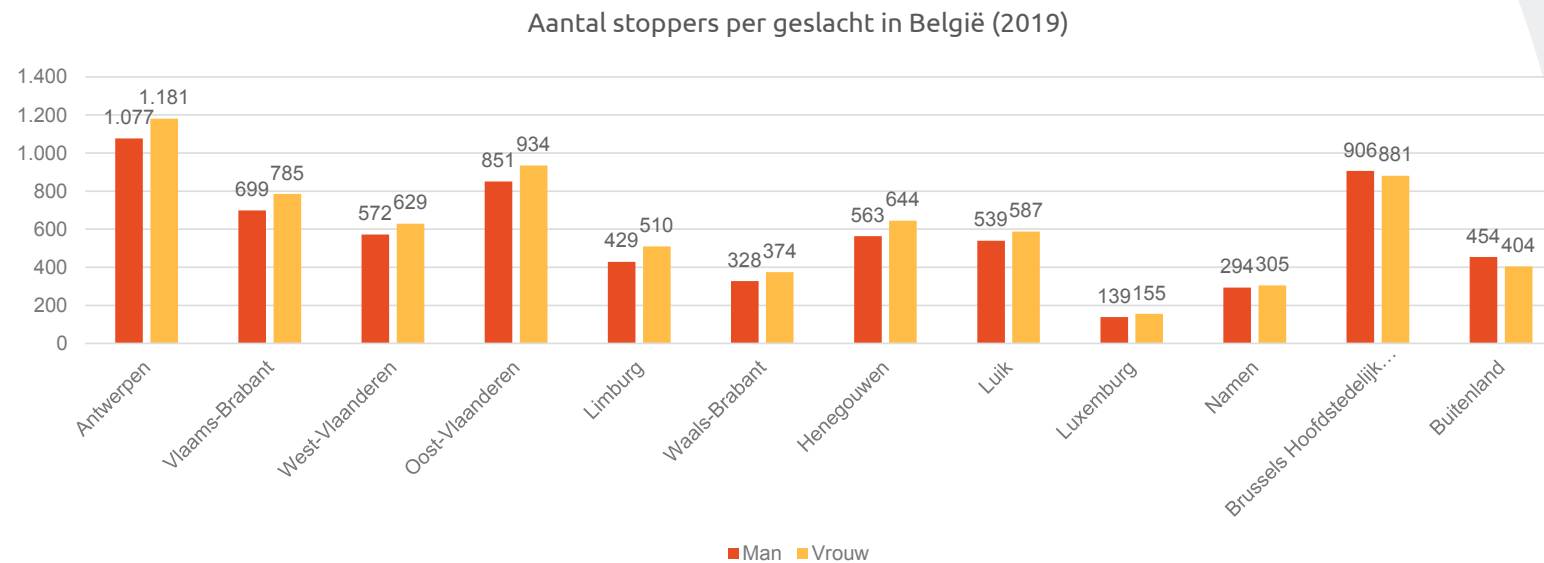
Het laagste percentage vrouwen in het vrije beroep vinden we terug in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (42,64% vrouwen tegenover 57,36% mannen) (tabel 6.4.2).

MEER VROUWELIJKE STARTERS

Wanneer we kijken naar het aantal starters zien we dat de vrouwelijke vrije beroepers een iets groter aandeel hebben met 51,13%. Vorig jaar was dat nog 50,92%. Het grootste relatief aandeel vrouwelijke starters startte in de provincie Luxemburg (61,65%). In Vlaanderen startte het grootste relatief aantal vrouwen in de provincie West-Vlaanderen; in 2019 was 52,64% van alle starters daar een vrouw. Het laagst relatief aandeel vrouwelijke starters vinden we terug in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; daar was slechts 47,03% van het de starters een vrouw (**tabel 6.4.3**).

In 2019 waren er iets meer vrouwelijke (51,89%) dan mannelijke (48,11%) stoppers in België. Dit evenwicht is gelijkaardig in alle provincies behoudens in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; daar waren meer mannelijke stoppers dan vrouwelijke (50,70% tegenover 49,30%) (tabel 6.4.4).

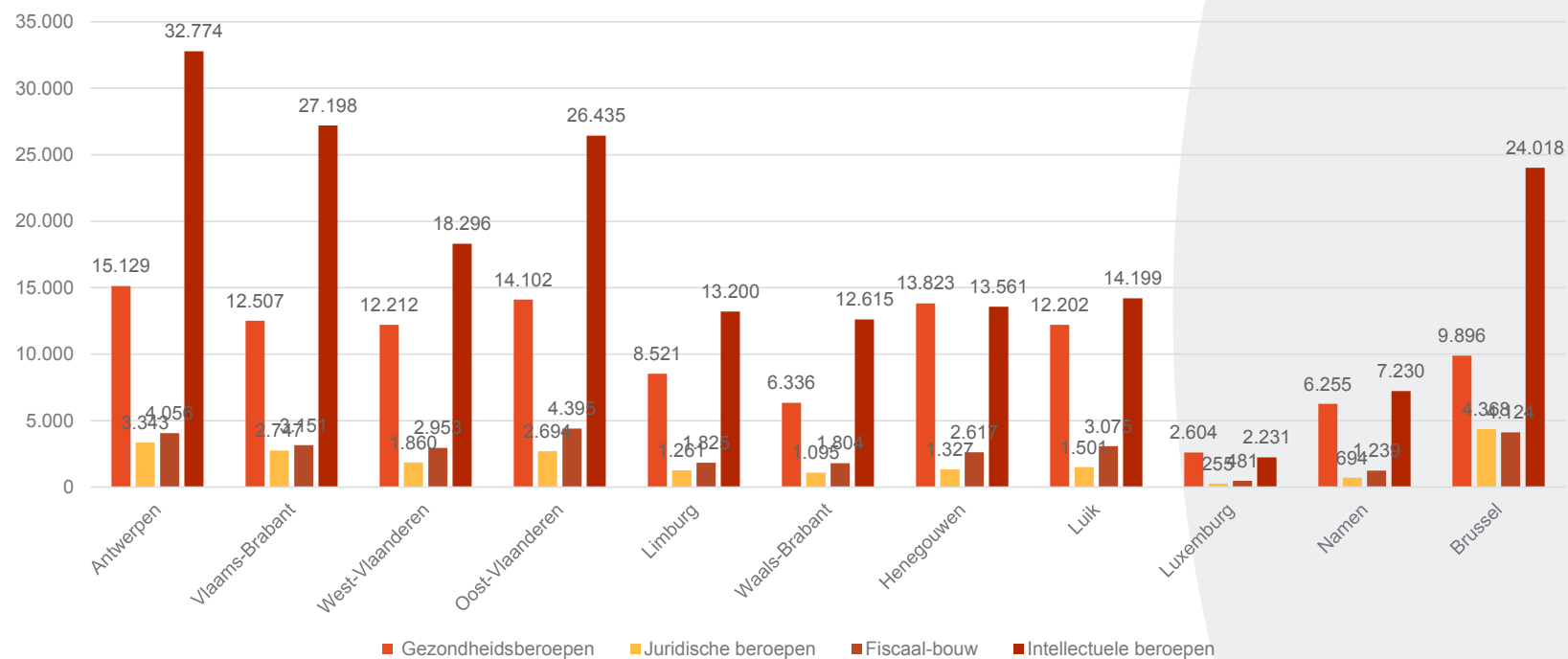

Zorg en intellectuele beroepen spannen de kroon in alle provincies

In alle Belgische provincies is de sector van de intellectuele diensten de grootste sector die met kop en schouders boven de andere sectoren uitsteekt. Gemiddeld bestaat 53,98% vrije beroep in elke provincie uit intellectuele diensten. Het grootste aandeel neemt de sector van de intellectuele diensten in de provincie Vlaams-Brabant, daar vertegenwoordigen zij maar liefst 59,64% van het vrije beroep.

In alle provincies wordt de sector van de intellectuele diensten opgevolgd door de paramedici. Zij vertegenwoordigen gemiddeld 19,21% van het vrije beroep in de provincies. Het grootste aandeel vormen zij in de provincie Henegouwen (29,93%), het laagste aandeel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (11,67%) (tabel 6.5.5).

Sectoren van het vrije beroep per provincie (2019)

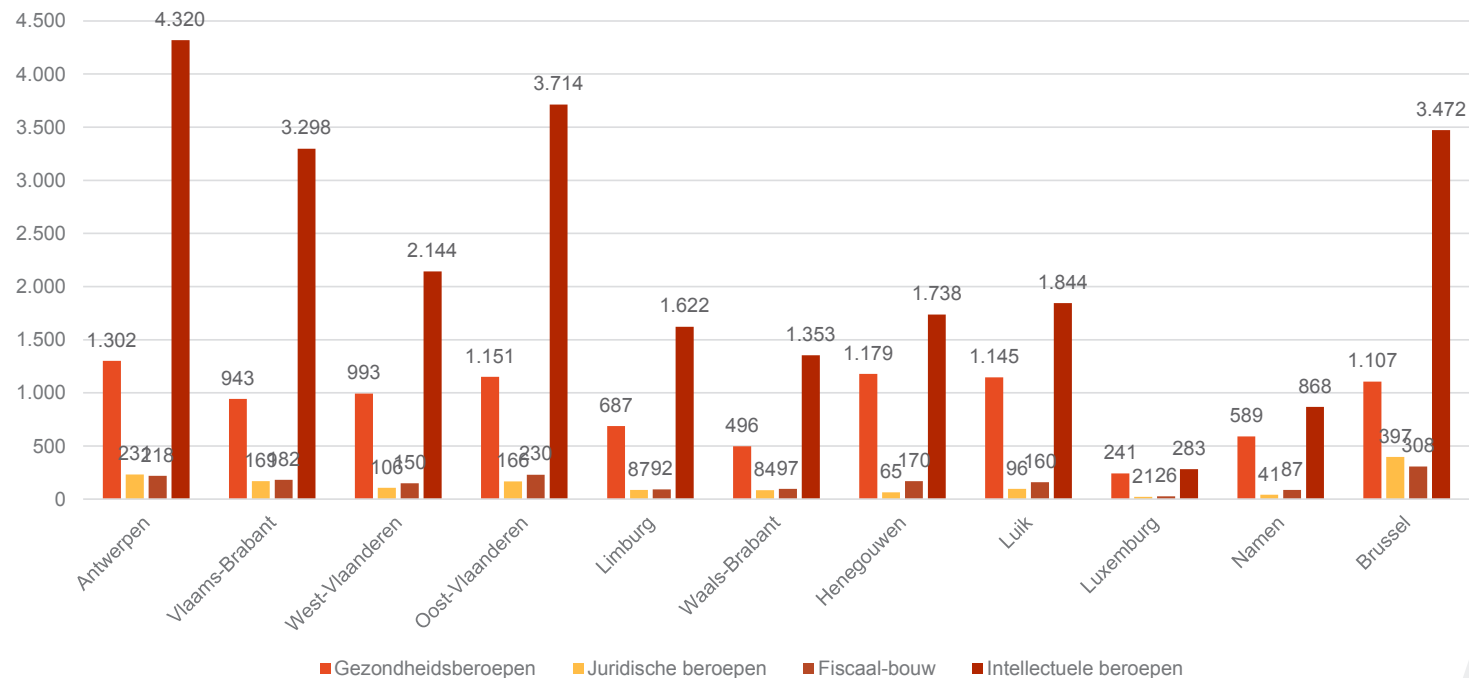

Aantal starters en stoppers kennen een gelijkaardige spreiding in elke provincie

De sector van de gezondheidsberoepen en de intellectuele beroepen zijn de grootste in elke provincie en dat weerspiegelt zich in het aantal starters en stoppers. Wanneer we kijken naar de beroepen binnen de sectoren, zien we dat de paramedici de grootste groep starters zijn in elke provincie. In Henegouwen en Namen nemen zij zelfs bijna 30% in van het totaal aantal starters. In Vlaanderen zijn zij op vlak van starters het beste vertegenwoordigd in de provincie West-Vlaanderen, waar zij 23,14% van het totaal aantal starters uitmaken.

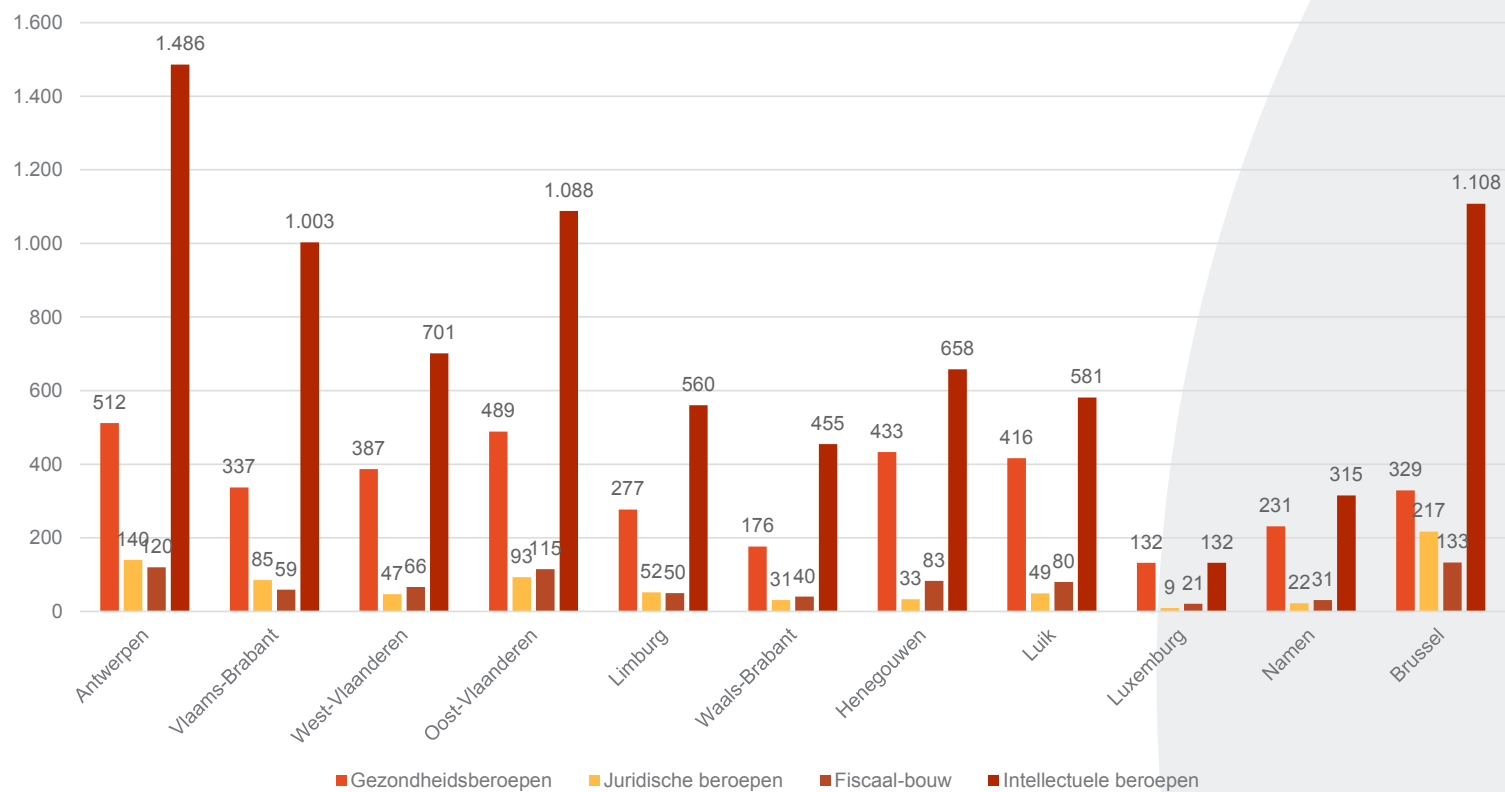
Ook voor de stoppers, zijn de paramedici in elke provincie de beroepsgroep die het grootste aandeel vertegenwoordigt. In de provincie Luxemburg oefende net geen 33% van het totaal aantal stoppers een paramedici uit (tabel 6.4.6 en 6.4.7).

Starters in het vrije beroep per sector en per provincie (2019)

Provinciale cijfers van de vrije beroepen

Stoppers in het vrije beroep per sector en per provincie (2019)

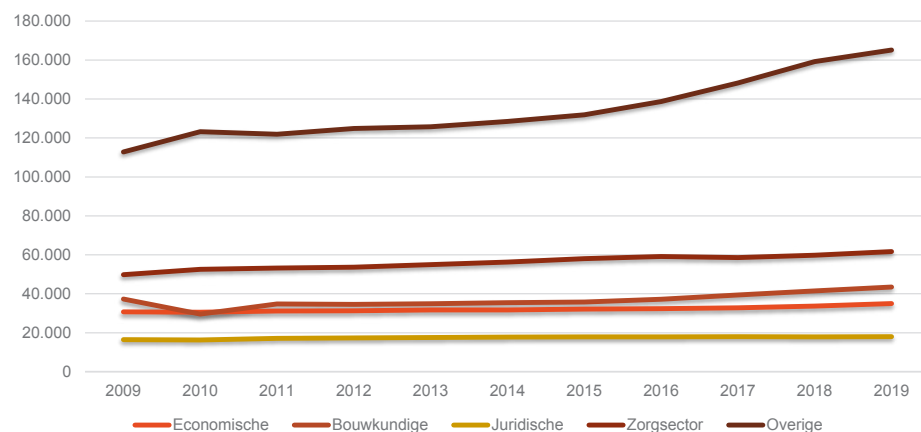

5. De tewerkstelling bij de vrije beroepen

Tewerkstelling bij de vrije beroepen

Evolutie tewerkstelling vrije beroepen (RSZ 2009-2019)

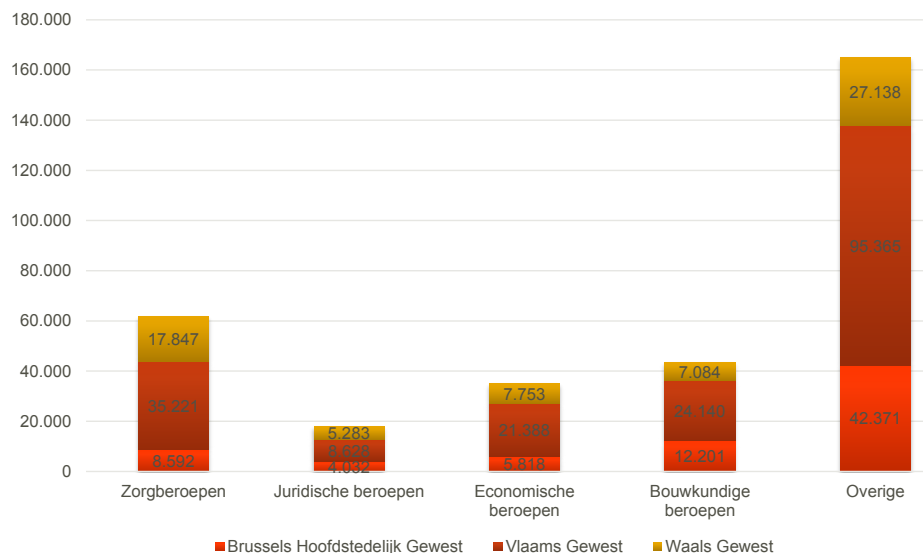
Evolutie in de tewerkstelling (2009-2019)

In 2019 stelden de vrije beroepsbeoefenaars 323.203 werknemers tewerk. 51,09 % daarvan wordt tewerk gesteld in de intellectuele sector, 19,08% in de zorgsector, 13,45% in de bouwkundige sector, 10,82% in de economische sector en 5,55% in de juridische sector.

In de periode 2009-2019 steeg de tewerkstelling bij de vrije beroepen met 30,77% ofwel met 76.055 werknemers. De toename van de tewerkstelling vertoont zich in alle sectoren. De grootste groei deed zich voor in de sector van de overige intellectuele diensten (46,38%). Ook de zorgsector deed het goed met een aangroei van de tewerkstelling van 23,82%. De sector met de laagste aangroei is de juridische sector, maar ook daar steeg de tewerkstelling over de voorbije 10 jaar met 8,72% (tabel 6.5.1).

Nemen we enkel de periode 2018-2019 onder de loep, dan noteren we een totale stijging in de tewerkstelling van 3,57%. Waar in 2018 nog een daling van 0,65% kon worden vastgesteld in de juridische sector, kenden alle sectoren in 2019 een stijging: 4,83% in de bouwkundige sector, 3,90% in de economische sector, 3,71% in de sector van de overige intellectuele diensten, 3,09% in de zorgsector en 0,44% in de juridische sector.

Aantal werknemers per sector per gewest (RSZ 2019)

Overzicht werknemers tewerkgesteld in de zorgsector in het vlaams gewest

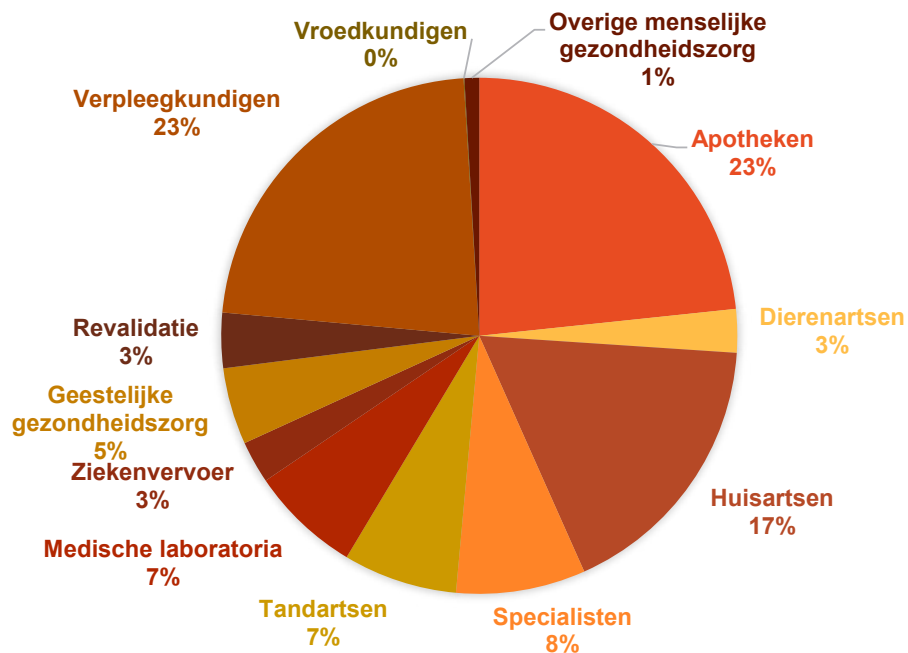
De meerderheid van de werknemers in de sector van de vrije beroepen situeert zich in 2019 in het Vlaams Gewest met 184.742 arbeidsplaatsen, oftewel 57,22% van alle arbeidsplaatsen in het vrije beroep. Op de tweede plaats komt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 73.014 werknemers of 22,61%, op de derde plaats het Waals Gewest met 65.105 werknemers of 20,17%.

Zoals hierboven aangegeven, steeg de tewerkstelling in het vrije beroep de voorbije 10 jaar (2009-2019) met nationaal gezien 30%. De stijging in het Vlaamse Gewest was opvallend hoger dan de stijging in de andere gewesten, nl. 41,95% in Vlaanderen tegenover 22,61% in Wallonië en 14,25% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De verhouding tussen de tewerkstelling in de verschillende sectoren is in de drie gewesten gelijkaardig. In de drie gewesten vinden we het grootste deel van de tewerkstelling in de sector van de overige intellectuele dienstverlening, telkens gevolgd door de zorgsector, de bouwkundige sector, de sector van de economische beroepen en de juridische sector (**tabel 6.5.2**).

Tewerkstelling bij de vrije beroepen

Tewerkstelling bij de gezondheidsberoepen (2019)

Tewerkstelling in de zorgsector

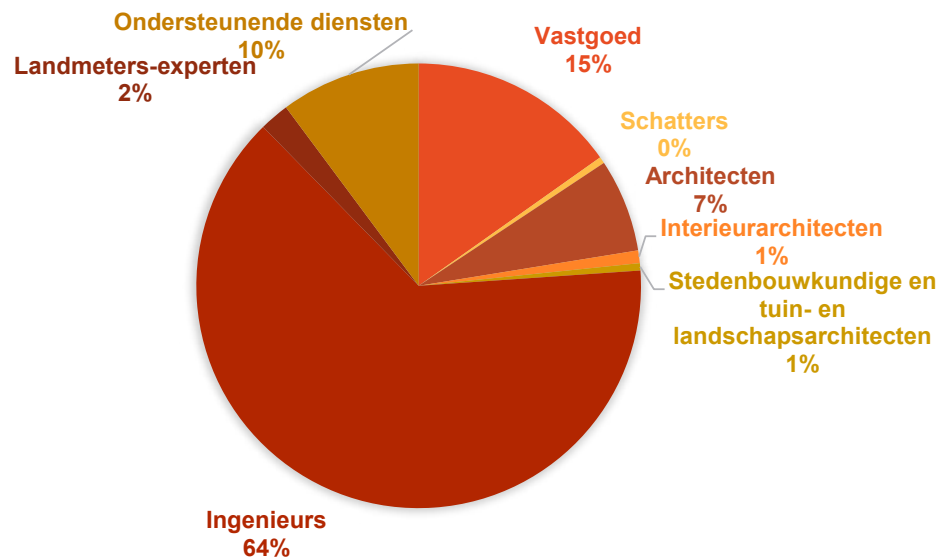
In 2019 stelt de sector van de gezondheidsberoepen 61.676 personen tewerk, dat waren er 1851 meer dan in 2018. 57,11% daarvan werd tewerk gesteld in het Vlaams Gewest, 28,94% in het Waals Gewest en 13,93% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nationaal gezien situeert de tewerkstelling in de zorgsector zich vooral bij de apothekers (23,33%) en de verpleegkundigen (22,58%), gevolgd door de huisartsen (17,28%), de artsen-specialisten (8,11%), de tandartsen (7,15%) en de medische laboratoria (6,93%).

In de meeste zorgberoepen ligt het zwaartepunt van de tewerkstelling in het Vlaamse Gewest. De enige uitzondering hierop zijn de beroepen die actief zijn onder NACE-code 86909 (overige menselijke gezondheidszorg); zij zijn vooral actief in het Waals Gewest (voor 67,37%) en in mindere mate in het Vlaams Gewest (17,11%) of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (15,34%).

Opvallend is dat slechts 2,86% van het aantal zelfstandig verpleegkundigen actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In absolute cijfers betekent dit dat er in Brussel amper 398 zelfstandig verpleegkundigen actief zijn tegenover 4.218 in Wallonië en 9.305 in Vlaanderen (**tabel 6.5.3 en tabel 6.5.7**).

Tewerkstelling bij de bouwkundige beroepen (2019)

Tewerkstelling in de bouwkundige sector

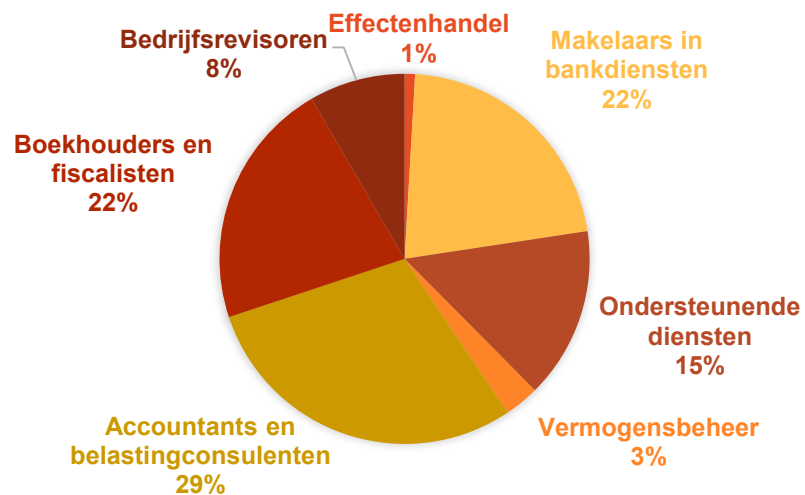
In 2019 stelt de sector van de bouwkundige beroepen 43.471 personen (+2.003 ten opzichte van 2018) tewerk, waarvan 55,53% in het Vlaams Gewest, 16,30% in het Waals Gewest en 28,07% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nationaal gezien situeert de tewerkstelling in de bouwkundige sector zich vooral bij de vastgoedmakelaars (15,20%), de ondersteunende diensten (10,18%) en de bouwarchitecten (6,77%). De tewerkstelling is het beperktste bij de zelfstandigen actief onder NACE-code 68312 (schatten en evalueren onroerend goed) met 0,48%.

Bij de meeste bouwkundige beroepen situeert het grootste aandeel van de tewerkstelling zich in het Vlaamse Gewest. De twee uitzonderingen hierop zijn de zelfstandigen actief onder NACE-code 68312 (schatten en evalueren onroerend goed) en onder NACE-code 81100 (diverse ondersteunende activiteiten). De tewerkstelling bij zelfstandigen actief onder deze NACE-codes situeert zich voornamelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (**tabel 6.5.3 en 6.5.5**).

Tewerkstelling bij de vrije beroepen

Tewerkstelling bij de economische beroepen (2019)

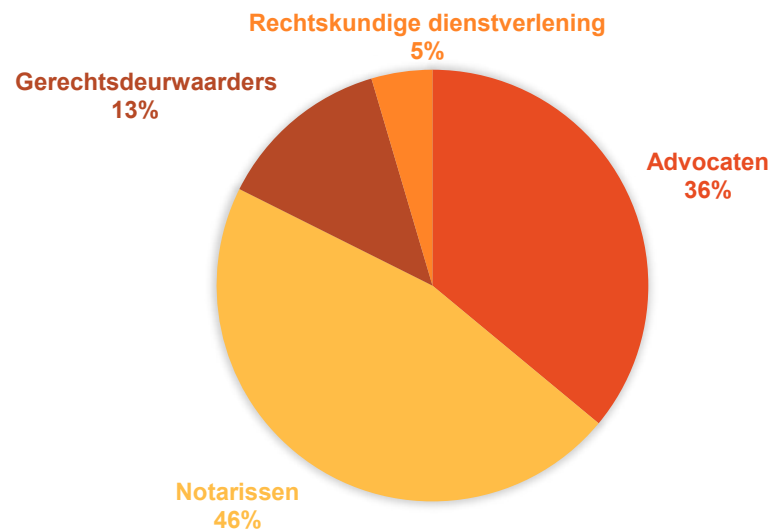
Tewerkstelling in de economische sector

In 2019 stelde de sector van de economische beroepen 34.981 personen tewerk, dat waren er 1.314 meer dan in 2018. 61,14% van deze personen werd tewerk gesteld in het Vlaams Gewest, 22,16% in het Waals Gewest en 16,63% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nationaal gezien situeert de tewerkstelling in de economische sector zich vooral bij de accountants en belastingconsulenten (29,32%) gevolgd door de boekhouders en fiscalisten (21,72%), de agenten en makelaars in bankdiensten (21,69%), de ondersteunende activiteiten (14,97%) en de bedrijfsrevisoren (8,38%).

De klassieke economische beroepen, zijnde de accountants en belastingconsulenten, de boekhouders en boekhouders-fiscalisten en de bedrijfsrevisoren, stellen samen zo'n 20.783 personen tewerk oftewel 59,41% van het totaal aantal personen tewerk gesteld in het economische beroep (tabel 6.5.1 en 6.5.4).

Tewerkstelling bij de juridische beroepen (2019)

Tewerkstelling in de juridische sector

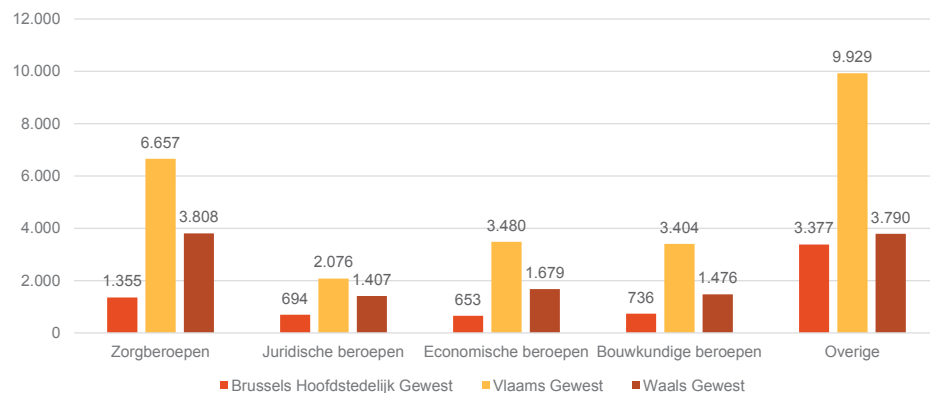
In 2019 stelde de sector van de juridische beroepen 17.945 personen tewerk, dat waren er 78 meer dan in 2018. Van deze personen werd 48,08% tewerk gesteld in het Vlaams Gewest, 29,44% in het Waals Gewest en 22,47% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nationaal gezien situeert de tewerkstelling in de juridische sector zich vooral in het notariaat (46,47%) gevolgd door de advocatuur (36,02%) en de gerechtsdeurwaarders (13,06%).

In alle beroepen ligt het zwaartepunt van de tewerkstelling in Vlaanderen. In de advocatuur is het verschil tussen de tewerkstelling in Vlaanderen en de tewerkstelling in Brussel zeer beperkt, nl. 2.414 personen in Vlaanderen tegenover 2.340 in Brussel. We stelden eerder reeds vast dat de advocatuur zich bovengemiddeld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vestigt, de hoge tewerkstelling aldaar is een logisch gevolg ([tabel 6.5.1](#) en [6.5.6](#)).

Tewerkstelling bij de vrije beroepen

Aantal werkgevers in het vrije beroep per sector en per regio (2019)

Werkgevers in het vrije beroep

In 2019 telde het vrij beroep 44.762 werkgevers (+703 ten opzichte van 2018), samen stelden zij 323.203 werknemers tewerk. Dit betekent dat elke werkgever in het vrije beroep gemiddeld 7 (7,22) werknemers tewerk stelt.

Van de klassieke vrije beroepen telt de zorgsector de meeste werkgevers; 26,42% van de werkgevers zijn actief in deze sector. 13,02% van de werkgevers is actief in de economische sector, 12,63% in de bouwkundige sector en 9,33% in de juridische sector.

57,07% van de werkgevers stellen mensen tewerk in het Vlaams Gewest, 27,17% in het Waals Gewest en 15,22% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (**tabel 6.5.9**).

6. Bijlagen

- 6.1 Aantal beoefenaars van een vrij beroep
- 6.2 Aantal starters in een vrij beroep
- 6.3 Aantal stopzettingen in een vrij beroep
- 6.4 Provinciale cijfers van de vrije beroepen
- 6.5 Tewerkstelling bij de vrije beroepen

6.1 Aantal beoefenaars van een vrij beroep

De weergave van de evolutie van het aantal beoefenaars van een vrij beroep is gebaseerd op de statistieken die het RSVZ jaarlijks publiceert op basis van de sociale verzekeringsfondsen. Elke persoon die in de loop van een jaar gedurende minstens één kwartaal is aangesloten, wordt in deze cijfers opgenomen. In deze editie van de Polsslag gaan de cijfers tot en met het jaar 2018.

Er bestaan instanties die beschikken over cijfermateriaal dat kan afwijken van de hier voorliggende gegevens. De Federatie Vrije Beroepen bouwt voort op de cijfers van het RSVZ omdat het de enige bron is met een overzicht van vergelijkbare cijfers van het aantal beoefenaars in de verschillende beroepssectoren. De opgenomen statistieken hebben weliswaar enkel betrekking op de zelfstandigen (in hoofd- of bijberoep en pensioen). De beroepsbeoefenaars in dienstverband zijn hier niet inbegrepen.

Het RSVZ heeft onder de noemer "vrije beroepen" een eigen selectie van dienstverlenende intellectuele beroepen ondergebracht. De gezondheidsberoepen en de juridische sectoren zijn hierin duidelijker afgebakend dan de economische en de bouwtechnische sector. Het RSVZ bereidt de overschakeling naar een NACE-BEL-codering voor. Dit zal een vergelijking met de gegevens uit het hoofdstuk over de tewerkstelling mogelijk maken.

Opdeling RSVZ:

1. Artsen

2. Tandartsen

3. Apothekers

4. Dierenartsen

5. Paramedici*

Het RSVZ hanteert hier niet de wettelijke begripsomschrijving, en rangschikt hieronder o.m. psychologen, verpleegkundigen, vroedkundigen, therapeuten, ...

6. Advocaten

7. Notarissen

8. Gerechtsdeurwaarders

9. Fiscaal/Vastgoed**

Het RSVZ rangschikt hieronder o.m. accountants, landmeters, ingenieurs, e.a. experts

10. Architecten

11. Intellectuele diensten***

Door de Federatie samengevoegde categorie: o.m. privéonderwijs, wetenschappen, letteren, kunsten, diverse intellectuele diensten (raadgevers, informatici, servicebureaus,...), mandatarissen van vennootschappen

TABEL 6.1.1 : AANTAL ZELFSTANDIGEN PER SECTOR. EVOLUTIE 2009-2019

	Landbouw	Visserij	Landbouw en visserij	Nijverheid	Handel	Handel en diensten	Vrije beroepen	Diensten	Diverse	Totaal
2009	80.931	701	81.632	190.051	340.175	424.139	228.142	83.964	10.678	934.642
2010	79.902	665	80.567	204.173	340.650	418.043	241.195	77.393	8.607	952.585
2011	79.403	647	80.050	209.403	338.175	416.376	251.464	78.201	12.603	969.896
2012	78.730	620	79.350	215.155	337.360	416.478	263.749	79.118	13.835	988.567
2013	79.078	593	79.671	217.748	335.507	415.397	274.420	79.890	13.865	1.001.101
2014	80.631	564	81.195	221.515	333.499	413.431	286.016	79.932	13.745	1.015.902
2015	84.215	583	84.798	221.564	331.231	416.344	295.179	85.113	17.584	1.035.469
2016	88.664	553	89.217	234.234	329.048	409.385	314.374	80.337	11.312	1.058.522
2017	91.749	569	92.318	243.308	330.042	411.298	329.264	81.256	11.575	1.087.763
2018	96658	564	97.222	251810	327090	408.629	341936	81539	13049	1.112.646
2019	98.404	553	98.957	264.190	329.866	413.684	359.458	83.818	8.726	1.145.015
2009-2019	17.473	-148	17.325	74.139	-10.309	-10.455	131.316	-146	-1.952	210.373
%09-19	21,59%	-21,11%	21,22%	39,01%	-3,03%	-2,46%	57,56%	-0,17%	-18,28%	22,51%
2014-2019	17.773	-11	17.762	42.675	-3.633	253	73.442	3.886	-5.019	129.113
%14-19	22,04%	-1,95%	21,88%	19,27%	-1,09%	0,06%	25,68%	4,86%	-36,52%	12,71%
2018-2019	1.746	-11	1.735	12.380	2.776	5.055	17.522	2.279	-4.323	32.369
%18-19	1,81%	-1,95%	1,78%	4,92%	0,85%	1,24%	5,12%	2,79%	-33,13%	2,91%
2009%	8,66%	0,08%	8,73%	20,33%	36,40%	45,38%	24,41%	8,98%	1,14%	100,00%
2014%	7,94%	0,06%	7,99%	21,80%	32,83%	40,70%	28,15%	7,87%	1,35%	100,00%
2018%	8,69%	0,05%	8,74%	22,63%	29,40%	36,73%	30,73%	7,33%	1,17%	100,00%
2019%	8,59%	0,05%	8,64%	23,07%	28,81%	36,13%	31,39%	7,32%	0,76%	100,00%

TABEL 6.1.2: AANTAL ZELFSTANDIGEN VOLGENS LEEFTIJD (2019)

Leeftijd	Vrije beroepen 2018				Zelfstandigen 2018			
	Man	Vrouw	Totaal	T%	Man	Vrouw	Totaal	T%
-18	0	0	0	0,00%	2	0	2	0,00%
18-22	1.271	750	2.021	0,56%	8.161	3.169	11.330	0,99%
22-25	3.519	4.831	8.350	2,32%	17.129	10.555	27.684	2,42%
25-30	14.135	19.421	33.556	9,34%	52.600	37.273	89.873	7,85%
30-35	20.048	20.658	40.706	11,32%	73.247	43.313	116.560	10,18%
35-40	23.099	21.115	44.214	12,30%	83.845	47.161	131.006	11,44%
40-45	25.491	22.574	48.065	13,37%	89.437	50.902	140.339	12,26%
45-50	24.860	21.281	46.141	12,84%	95.668	54.144	149.812	13,08%
50-55	22.317	18.343	40.660	11,31%	94.440	51.807	146.247	12,77%
55-60	21.070	15.227	36.297	10,10%	86.762	44.156	130.918	11,43%
60-61	3.957	2.456	6.413	1,78%	15.390	7.231	22.621	1,98%
61-62	3.731	2.213	5.944	1,65%	14.146	6.446	20.592	1,80%
62-63	3.605	1.989	5.594	1,56%	13.179	5.794	18.973	1,66%
63-64	3.333	1.757	5.090	1,42%	11.902	5.161	17.063	1,49%
64-65	3.169	1.536	4.705	1,31%	11.062	4.703	15.765	1,38%
65-70	12.246	5.027	17.273	4,81%	38.617	15.004	53.621	4,68%
70-75	6.634	2.179	8.813	2,45%	21.717	8.003	29.720	2,60%
75-80	2.482	787	3.269	0,91%	9.386	3.453	12.839	1,12%
80-85	1.219	344	1.563	0,43%	4.713	1.708	6.421	0,56%
85-90	459	113	572	0,16%	1.920	812	2.732	0,24%
90-95	134	41	175	0,05%	495	261	756	0,07%
95-100	23	14	37	0,01%	81	49	130	0,01%
>100	0	0	0	0,00%	4	7	11	0,00%
TOTAAL	196.802	162.656	359.458	100%	743.903	401.112	1.145.015	100,00%

TABEL 6.1.3: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR VOLGENS LEEFTIJD SKLASSE (2019)

Leeftijd	Artsen	Tandartsen	Apothekers	Dieren- artsen	Paramedici *	Advocaten	Notarissen	Gerechts- deurwaarders	Fiscaal/ vastgoed **	Architecten	Intellectuele diensten ***	Totaal
18-22	2	0	0	1	111	0	0	0	20	21	1.866	2.021
22-25	46	153	17	70	3.050	681	7	5	77	481	3.763	8.350
25-30	1.253	855	120	723	11.060	3.749	33	85	458	2.923	12.297	33.556
30-35	3.318	800	197	590	8.914	2.805	88	84	824	2.918	20.168	40.706
35-40	2.736	469	180	545	8.193	2.117	117	71	1.101	2.362	26.323	44.214
40-45	2.869	535	289	516	9.239	2.074	112	67	1.098	2.313	28.953	48.065
45-50	3.256	624	394	445	7.894	1.776	161	95	1.394	2.090	28.012	46.141
50-55	3.063	650	517	467	6.860	1.648	219	94	1.519	1.349	24.274	40.660
55-60	3.687	1.207	513	558	6.472	1.462	200	104	1.513	1.529	19.052	36.297
60-61	847	314	102	126	1.031	276	45	31	299	291	3.051	6.413
61-62	853	289	88	131	924	271	33	25	300	279	2.751	5.944
62-63	840	284	89	115	838	259	45	22	286	263	2.553	5.594
63-64	851	308	86	92	703	247	41	27	281	197	2.257	5.090
64-65	768	305	59	78	658	216	36	21	272	198	2.094	4.705
65-70	2.954	515	296	275	1.983	819	122	90	1.032	573	8.614	17.273
70-75	1.355	194	132	126	766	431	42	17	664	298	4.788	8.813
75-80	522	68	40	20	222	131	5	9	241	118	1.893	3.269
80-85	266	18	12	12	94	53	5	11	138	68	886	1.563
85-90	111	8	8	2	16	25	4	5	51	25	317	572
90-95	36	2	5	0	8	17	1	0	16	3	87	175
95-100	8	0	1	0	1	1	0	0	1	1	24	37
>100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	29.641	7.598	3.145	4.892	69.037	19.058	1.316	863	11.585	18.300	194.023	359.458

TABEL 6.1.4: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR. EVOLUTIE 2009-2019

	Artsen	Tandartsen	Apothekers	Dieren- artsen	Paramedici *	Advocaten	Notarissen	Gerechts- deurwaarders	Fiscaal/ vastgoed **	Architecten	Intellectuele diensten ***	Totaal
2009	27.650	7.125	3.812	4.225	41.896	16.010	1.501	804	10.742	15.285	99.092	228.142
2010	27.416	7.096	3.854	4.269	44.294	16.551	1.472	799	10.551	15.656	109.237	241.195
2011	27.233	7.067	3.739	4.313	46.372	16.862	1.460	811	10.439	15.940	117.228	251.464
2012	27.334	7.086	3.645	4.350	49.062	17.220	1.436	826	10.380	16.214	126.196	263.749
2013	27.459	7.141	3.544	4.393	51.621	17.693	1.414	847	10.337	16.470	133.501	274.420
2014	27.601	7.194	3.478	4.464	54.506	18.049	1.404	860	10.207	16.737	141.516	286.016
2015	28.157	7.387	3.282	4.597	57.378	18.359	1.373	866	10.333	17.207	146.240	295.179
2016	28.194	7.400	3.324	4.675	61.284	18.512	1.362	854	11.995	17.554	159.220	314.374
2017	28.688	7.457	3.278	4.771	64.302	18.690	1.350	877	11.816	17.896	170.139	329.264
2018	28.865	7.380	3.215	4.795	66.255	18.609	1.319	862	11.606	18.023	181.007	341.936
2019	29.641	7.598	3.145	4.892	69.037	19.058	1.316	863	11.585	18.300	194.023	359.458
2009-2019	1.991	473	-667	667	27.141	3.048	-185	59	843	3.015	94.931	131.316
09-19%	7,20%	6,64%	-17,50%	15,79%	64,78%	19,04%	-12,33%	7,34%	7,85%	19,73%	95,80%	57,56%
2014-2019	2.040	404	-333	428	14.531	1.009	-88	3	1.378	1.563	52.507	73.442
14-19%	7,39%	5,62%	-9,57%	9,59%	26,66%	5,59%	-6,27%	0,35%	13,50%	9,34%	37,10%	25,68%
2018-2019	776	218	-70	97	2.782	449	-3	1	-21	277	13.016	17.522
18-19%	2,69%	2,95%	-2,18%	2,02%	4,20%	2,41%	-0,23%	0,12%	-0,18%	1,54%	7,19%	5,12%
2019%	8,25%	2,11%	0,87%	1,36%	19,21%	5,30%	0,37%	0,24%	3,22%	5,09%	53,98%	100,00%

TABEL 6.1.5: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER REGIO. EVOLUTIE 2009-2019

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Andere *	Totaal
2009	128.452	69.737	28.546	1.407	212.906
2010	136.753	73.033	29.777	1.632	228.142
2011	142.780	76.143	30.732	1.809	241.195
2012	149.867	79.581	32.236	2.065	251.464
2013	156.217	82.563	33.477	2.163	263.749
2014	163.476	85.748	34.803	1.989	274.420
2015	168.213	88.636	36.151	2.179	286.016
2016	180.787	93.376	37.584	2.627	314.374
2017	190.023	97.310	39.087	2.844	329.264
2018	197.743	100.882	40.288	3.023	341.936
2019	208.649	105.144	42.406	3.259	359.458
2009-2019	80.197	35.407	13.860	1.852	146.552
%09-19	62,43%	50,77%	48,55%	131,63%	68,83%
2014-2019	45.173	19.396	7.603	1.270	85.038
%14-19	27,63%	22,62%	21,85%	63,85%	30,99%
2018-2019	10.906	4.262	2.118	236	17.522
%18-19	5,52%	4,22%	5,26%	7,81%	5,12%
2019%	58,05%	29,25%	11,80%	0,91%	100,00%

* In het buitenland

TABEL 6.1.6: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER GESLACHT. EVOLUTIE 2009-2019

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2009	132.383	95.759	228.142
2010	139.428	101.767	241.195
2011	144.833	106.631	251.464
2012	150.897	112.852	263.749
2013	155.999	118.421	274.420
2014	161.081	124.935	286.016
2015	164.463	130.716	295.179
2016	174.827	139.547	314.374
2017	181.750	147.514	329.264
2018	188.127	153.809	341.936
2019	196.802	162.656	359.458
2009-2019	64.419	66.897	131.316
%09-19	48,66%	69,86%	57,56%
2014-2019	35.721	37.721	73.442
%14-19	22,18%	30,19%	25,68%
2018-2019	8.675	8.847	17.522
%18-19	4,61%	5,75%	5,12%
2019	54,75%	45,25%	100,00%

TABEL 6.1.7: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR EN PER GESLACHT (2019)

	Man 2008	Man 2018	Vrouw 2008	Vrouw 2018	Vervrouwelijking 2008-2018
Artsen	16.522	15.712	11.128	13.929	25,17%
Tandartsen	3.677	3.635	3.448	3.963	14,94%
Apothekers	1.696	1.333	2.116	1.812	-14,37%
Dierenartsen	2.398	2.272	1.827	2.620	43,40%
Paramedici	12.469	17.370	29.427	51.667	75,58%
Advocaten	9.133	9.865	6.877	9.193	33,68%
Notarissen	1.103	866	398	450	13,07%
Gerechtsdeurwaarders	538	574	284	289	1,76%
Fiscaal/ vastgoed	8.604	8.824	2.138	2.761	29,14%
Architecten	10.317	11.628	4.968	6.672	34,30%
Intellectuele diensten	65.926	124.723	33.148	69.300	109,06%
Totaal	132.383	196.802	95.759	162.656	69,86%

TABEL 6.1.8: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR EN PER GESLACHT (2019)

	Man	M%	Vrouw	V%	Totaal	Aandeel in totaal
Artsen	15.712	53,01%	13.929	46,99%	29.641	8,25%
Tandartsen	3.635	47,84%	3.963	52,16%	7.598	2,11%
Apothekers	1.333	42,38%	1.812	57,62%	3.145	0,87%
Dierenartsen	2.272	46,44%	2.620	53,56%	4.892	1,36%
Paramedici *	17.370	25,16%	51.667	74,84%	69.037	19,21%
Advocaten	9.865	51,76%	9.193	48,24%	19.058	5,30%
Notarissen	866	65,81%	450	34,19%	1.316	0,37%
Gerechtsdeurwaarders	574	66,51%	289	33,49%	863	0,24%
Fiscaal/vastgoed **	8.824	76,17%	2.761	23,83%	11.585	3,22%
Architecten	11.628	63,54%	6.672	36,46%	18.300	5,09%
Intellectuele diensten ***	124.723	64,28%	69.300	35,72%	194.023	53,98%
Totaal	196.802	54,75%	162.656	45,25%	359.458	100,00%

TABEL 6.1.9: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR EN PER REGIO (2019)

	Vlaanderen	Vlaanderen%	Wallonië	Wallonië%	Brussel	Brussel%	Andere	Andere%	Totaal	Aandeel%
Artsen	16.042	54,12%	9.961	33,61%	3.418	11,53%	220	0,74%	29.641	8,25%
Tandartsen	4.338	57,09%	2.144	28,22%	1.070	14,08%	46	0,61%	7.598	2,11%
Apothekers	1.794	57,04%	1.064	33,83%	279	8,87%	8	0,25%	3.145	0,87%
Dierenartsen	2.742	56,05%	1.948	39,82%	180	3,68%	22	0,45%	4.892	1,36%
Paramedici *	37.545	54,38%	26.103	37,81%	4.949	7,17%	440	0,64%	69.037	19,21%
Advocaten	10.609	55,67%	4.128	21,66%	4.232	22,21%	89	0,47%	19.058	5,30%
Notarissen	770	58,51%	453	34,42%	91	6,91%	2	0,15%	1.316	0,37%
Gerechtsdeurwaarders	526	60,95%	291	33,72%	45	5,21%	1	0,12%	863	0,24%
Fiscaal/vastgoed **	6.246	53,91%	4.187	36,14%	1.064	9,18%	88	0,76%	11.585	3,22%
Architecten	10.134	55,38%	5.029	27,48%	3.060	16,72%	77	0,42%	18.300	5,09%
Intellectuele diensten ***	117.903	60,77%	49.836	25,69%	24.018	12,38%	2.266	1,17%	194.023	53,98%
TOTAAL	208.649	58,05%	105.144	29,25%	42.406	11,80%	3.259	0,91%	359.458	100,00%

Bijlagen . Aantal beoefenaars van een vrij beroep

TABEL 6.1.10: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR, PER GESLACHT EN NAAR AARD VAN ACTIVITEIT (2019)

	Hoofdberoep						Bijberoep						Actief na pensioen						Totaal				
	M		V		T		M		V		T		M		V		T		M		V		T
Artsen	10.762	47,61%	11.841	52,39%	22.603	76,26%	894	43,19%	1.176	56,81%	2.070	6,98%	4.056	81,64%	912	18,36%	4.968	16,76%	15.712	53,01%	13.929	46,99%	29.641
Tandartsen	2.976	44,60%	3.697	55,40%	6.673	87,83%	67	53,17%	59	46,83%	126	1,66%	592	74,09%	207	25,91%	799	10,52%	3.635	47,84%	3.963	52,16%	7.598
Apothekers	967	39,34%	1.491	60,66%	2.458	78,16%	74	38,14%	120	61,86%	194	6,17%	292	59,23%	201	40,77%	493	15,68%	1.333	42,38%	1.812	57,62%	3.145
Dierenartsen	1.780	43,29%	2.332	56,71%	4.112	84,06%	132	34,11%	255	65,89%	387	7,91%	360	91,60%	33	8,40%	393	8,03%	2.272	46,44%	2.620	53,56%	4.892
Paramedici *	10.406	27,45%	27.509	72,55%	37.915	54,92%	5.462	19,58%	22.429	80,42%	27.891	40,40%	1.502	46,49%	1.729	53,51%	3.231	4,68%	17.370	25,16%	51.667	74,84%	69.037
Advocaten	8.383	49,37%	8.597	50,63%	16.980	89,10%	311	49,13%	322	50,87%	633	3,32%	1.171	81,04%	274	18,96%	1.445	7,58%	9.865	51,76%	9.193	48,24%	19.058
Notarissen	696	62,31%	421	37,69%	1.117	84,88%	8	44,44%	10	55,56%	18	1,37%	162	89,50%	19	10,50%	181	13,75%	866	65,81%	450	34,19%	1.316
Gerechtsdeurwaarders	437	62,43%	263	37,57%	700	81,11%	17	54,84%	14	45,16%	31	3,59%	120	90,91%	12	9,09%	132	15,30%	574	66,51%	289	33,49%	863
Fiscaal/vastgoed **	4.774	73,10%	1.757	26,90%	6.531	56,37%	2.079	74,17%	724	25,83%	2.803	24,20%	1.971	87,56%	280	12,44%	2.251	19,43%	8.824	76,17%	2.761	23,83%	11.585
Architecten	9.140	61,42%	5.742	38,58%	14.882	81,32%	1.494	64,18%	834	35,82%	2.328	12,72%	994	91,19%	96	8,81%	1.090	5,96%	11.628	63,54%	6.672	36,46%	18.300
Intellectuele diensten ***	73.013	66,07%	37.492	33,93%	110.505	56,95%	38.532	58,67%	27.139	41,33%	65.671	33,85%	13.178	73,84%	4.669	26,16%	17.847	9,20%	124.723	64,28%	69.300	35,72%	194.023
Totaal	123.334	54,94%	101.142	45,06%	224.476	62,45%	49.070	48,04%	53.082	51,96%	102.152	28,42%	24.398	74,32%	8.432	25,68%	32.830	9,13%	196.802	54,75%	162.656	45,25%	359.458
% van totaal	34,31%		28,14%		62,45%		13,65%		14,77%		28,42%		6,79%		2,35%		9,13%		54,75%		45,25%		100,00%

6.2 Aantal starters als zelfstandige in een vrij beroep

TABEL 6.2.1: AANTAL STARTERS IN EEN ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT. EVOLUTIE 2014-2019

	Landbouw	Visserij	Industrie	Handel	Diensten	Vrije beroepen	Diversen	Totaal
2014	5.155	19	24.175	29.826	6.663	29.471	1.535	96.844
2015	6.951	19	25.595	29.626	6.563	29.052	5.394	103.200
2016	8.370	41	29.316	31.343	6.980	31.688	1.457	109.195
2017	8.038	45	31.746	31.162	7.424	34.696	1.490	114.601
2018	8.321	22	33.802	30.274	7.805	33.433	5.343	119.000
2019	7.966	30	39.050	31.297	8.667	38.288	1.187	126.485
2019%	6,30%	0,02%	30,87%	24,74%	6,85%	30,27%	0,94%	100,00%
14-19%	54,53%	57,89%	61,53%	4,93%	30,08%	29,92%	-22,67%	30,61%
18-19%	-4,27%	36,36%	15,53%	3,38%	11,04%	14,52%	-77,78%	6,29%

TABEL 6.2.2: AANTAL STARTERS ALS ZELFSTANDIGE IN EEN VRIJ BEROEP PER GEWEST. EVOLUTIE 2014-2019

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Buitenland	Totaal
2014	16.535	8.339	4.260	337	29.471
2015	16.125	8.271	4.291	365	29.052
2016	18.038	8.773	4.411	466	31.688
2017	19.656	9.684	4.832	524	34.696
2018	18.836	9.493	4.571	533	33.433
2019	21.805	10.583	5.284	616	38.288
2019%	56,95%	27,64%	13,80%	1,61%	100,00%
14-19%	31,87%	26,91%	24,04%	82,79%	29,92%
18-19%	15,76%	11,48%	15,60%	15,57%	14,52%

TABEL 6.2.3: AANTAL STARTERS IN EEN VRIJ BEROEP NAAR LEEFTIJDSCLASSE EN GESLACHT (2019)

Starters	Man	M%	Vrouw	V%	Totaal	T%
18 / - 22 jaar	797	61,64%	496	38,36%	1.293	3,38%
22 / - 25 jaar	1.766	39,30%	2.728	60,70%	4.494	11,74%
25 / - 30 jaar	3.411	44,54%	4.247	55,46%	7.658	20,00%
30 / - 35 jaar	3.147	51,56%	2.956	48,44%	6.103	15,94%
35 / - 40 jaar	2.405	48,29%	2.575	51,71%	4.980	13,01%
40 / - 45 jaar	1.983	47,10%	2.227	52,90%	4.210	11,00%
45 / - 50 jaar	1.602	48,04%	1.733	51,96%	3.335	8,71%
50 / - 55 jaar	1.307	52,22%	1.196	47,78%	2.503	6,54%
55 / - 60 jaar	976	56,45%	753	43,55%	1.729	4,52%
60 / - 61 jaar	161	64,14%	90	35,86%	251	0,66%
61 / - 62 jaar	140	61,40%	88	38,60%	228	0,60%
62 / - 63 jaar	136	63,26%	79	36,74%	215	0,56%
63 / - 64 jaar	111	63,79%	63	36,21%	174	0,45%
64 / - 65 jaar	91	66,42%	46	33,58%	137	0,36%
65 / - 70 jaar	525	68,63%	240	31,37%	765	2,00%
70 / - 75 jaar	117	76,47%	36	23,53%	153	0,40%
75 / - 80 jaar	24	58,54%	17	41,46%	41	0,11%
80 / - 85 jaar	12	75,00%	4	25,00%	16	0,04%
85 / - 90 jaar	2	66,67%	1	33,33%	3	0,01%
90 / - 95 jaar	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
95 / - 100 jaar	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Totaal	18.713	48,87%	19.575	51,13%	38.288	100,00%

TABEL 6.2.4: AANTAL STARTERS IN HET VRIJE BEROEP PER BEROEPSSECTOR (2019)

	2013	2017	2018	Startersquote**** in 2018 per 100 beroepsbeoefenaars	17-18	17-18%	13-18	13-18%	Totaal aantal 2018
Artsen	1273	1.547	1.804	6,09	257	16,61%	531	41,71%	29.641
Tandartsen	311	243	405	5,33	162	66,67%	94	30,23%	7.598
Apothekers	121	104	120	3,82	16	15,38%	-1	-0,83%	3.145
Dierenartsen	275	281	320	6,54	39	13,88%	45	16,36%	4.892
Paramedici *	6119	6.482	7.333	10,62	851	13,13%	1.214	19,84%	69.037
Advocaten	1363	984	1.407	7,38	423	42,99%	44	3,23%	19.058
Notarissen	70	30	46	3,50	16	53,33%	-24	-34,29%	1.316
Gerechtsdeurwaarders	50	27	26	3,01	-1	-3,70%	-24	-48,00%	863
Fiscaal/ vastgoed **	511	477	586	5,06	109	22,85%	75	14,68%	11.585
Architecten	1133	1.054	1.151	6,29	97	9,20%	18	1,59%	18.300
Intellectuele diensten ***	18245	22.204	25.090	12,93	2.886	13,00%	6.845	37,52%	194.023
Totaal	29471	33.433	38.288	10,65	4.855	14,52%	8.817	29,92%	359.458

**** De verhouding tussen het aantal starters voor een bepaald jaar en de evolutie van het totaal van de actieve beroepsbeoefenaars voor datzelfde jaar, bepaalt de zgn. "startersquote"

TABEL 6.2.5: AANTAL STARTERS IN HET VRIJE BEROEP PER BEROEP EN GESLACHT (2019)

	Mannen	M%	Vrouwen	V%	Totaal	T%	Vershil 17-18	Stijgings%
Artsen	745	41,30%	1.059	58,70%	1.804	4,71%	257	16,61%
Tandartsen	155	38,27%	250	61,73%	405	1,06%	162	66,67%
Apothekers	37	30,83%	83	69,17%	120	0,31%	16	15,38%
Dierenartsen	79	24,69%	241	75,31%	320	0,84%	39	13,88%
Paramedici *	1.347	18,37%	5.986	81,63%	7.333	19,15%	851	13,13%
Advocaten	519	36,89%	888	63,11%	1.407	3,67%	423	42,99%
Notarissen	22	47,83%	24	52,17%	46	0,12%	16	53,33%
Gerechtsdeurwaarders	10	38,46%	16	61,54%	26	0,07%	-1	-3,70%
Fiscaal/ vastgoed **	361	61,60%	225	38,40%	586	1,53%	109	22,85%
Architecten	567	49,26%	584	50,74%	1.151	3,01%	97	9,20%
Intellectuele diensten ***	14.871	59,27%	10.219	40,73%	25.090	65,53%	2.886	13,00%
Totaal	18.713	48,87%	19.575	51,13%	38.288	100,00%	4.855	14,52%

TABEL 6.2.6: AANTAL STARTERS IN EEN VRIJ BEROEP PER BEROEP EN NAAR AARD VAN DE ACTIVITEIT (2019)

	Hoofdberoep	H%	Bijberoep	B%	Actief na pensioen	P%	Totaal	T%
Artsen	1.509	83,65%	235	13,03%	60	3,33%	1.804	4,71%
Tandartsen	383	94,57%	16	3,95%	6	1,48%	405	1,06%
Apothekers	78	65,00%	39	32,50%	3	2,50%	120	0,31%
Dierenartsen	273	85,31%	44	13,75%	3	0,94%	320	0,84%
Paramedici *	3.213	43,82%	4.048	55,20%	72	0,98%	7.333	19,15%
Advocaten	1.333	94,74%	63	4,48%	11	0,78%	1.407	3,67%
Notarissen	42	91,30%	2	4,35%	2	4,35%	46	0,12%
Gerechtsdeurwaarders	23	88,46%	2	7,69%	1	3,85%	26	0,07%
Fiscaal/ vastgoed **	288	49,15%	275	46,93%	23	3,92%	586	1,53%
Architecten	970	84,27%	170	14,77%	11	0,96%	1.151	3,01%
Intellectuele diensten ***	12.717	50,69%	11.401	45,44%	972	3,87%	25.090	65,53%
Totaal	20.829	54,40%	16.295	42,56%	1.164	3,04%	38.288	100,00%

6.3 Aantal stopzettingen als zelfstandige in een vrij beroep

TABEL 6.3.1: AANTAL STOPZETTINGEN IN EEN ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT. EVOLUTIE 2014-2019

	Landbouw	Visserij	Nijverheid	Handel	Vrije Beroepen	Diensten	Diverse	Totaal
2014	2.298	23	13.486	20.950	12.387	4.374	983	54.501
2015	2.350	15	11.940	18.684	10.672	3.969	1.132	48.762
2016	3.436	23	14.338	20.279	12.626	4.301	668	55.671
2017	4.032	20	15.419	20.469	12.949	4.180	682	57.751
2018	3.871	16	16.746	19.530	14.260	4.478	405	59.306
2019	3.553	23	17.999	19.060	14.240	4.630	389	59.894
2019%	5,93%	0,04%	30,05%	31,82%	23,78%	7,73%	0,65%	100,00%
2014-2019	1.255	0	4.513	-1.890	1.853	256	-594	5.393
14-19%	54,61%	0,00%	33,46%	-9,02%	14,96%	5,85%	-60,43%	9,90%
2018-2019	-318	7	1.253	-470	-20	152	-16	588
18-19%	-8,21%	43,75%	7,48%	-2,41%	-0,14%	3,39%	-3,95%	0,99%

TABEL 6.3.2: AANTAL STOPZETTINGEN ALS ZELFSTANDIGE IN EEN VRIJ BEROEP PER SECTOR. EVOLUTIE 2014-2019

	Artsen	Tandartsen	Apothekers	Dieren- artsen	Paramedici*	Advocaten	Notarissen	Gerechts- deurwaarders	Fiscaal/ vastgoed**	Architecten	Intellectuele diensten***	Totaal
2014	744	178	124	135	2.168	723	50	27	407	528	7.303	12.387
2015	552	143	122	111	1.974	725	39	26	288	455	6.237	10.672
2016	695	164	95	117	2.458	786	41	21	310	505	8.618	13.810
2017	716	160	106	143	2.538	819	27	8	387	569	7.476	12.949
2018	707	158	95	148	2.968	769	29	24	317	533	8.512	14.260
2019	693	154	85	123	2.878	801	26	11	295	556	8.618	14.240
2019%	4,87%	1,08%	0,60%	0,86%	20,21%	5,63%	0,18%	0,08%	2,07%	3,90%	60,52%	100,00%
2014-2019	-51	-24	-39	-12	710	78	-24	-16	-112	28	1.315	1.853
14-19%	-6,85%	-13,48%	-31,45%	-8,89%	32,75%	10,79%	-48,00%	-59,26%	-27,52%	5,30%	18,01%	14,96%
2018-2019	-14	-4	-10	-25	-90	32	-3	-13	-22	23	106	-20
18-19%	-1,98%	-2,53%	-10,53%	-16,89%	-3,03%	4,16%	-10,34%	-54,17%	-6,94%	4,32%	1,25%	-0,14%
Stoppers quote	2,34	2,03	2,70	2,51	4,17	4,20	1,98	1,27	2,55	3,04	4,44	3,96

TABEL 6.3.3: AANTAL STOPZETTINGEN IN EEN VRIJ BEROEP NAAR LEEFTIJDSCLASSE EN GESLACHT (2019)

Stoppers	Man	M%	Vrouw	V%	Totaal	T%
18 / - 22 jaar	118	60,51%	77	39,49%	195	1,37%
22 / - 25 jaar	353	42,89%	470	57,11%	823	5,78%
25 / - 30 jaar	900	36,79%	1.546	63,21%	2.446	17,18%
30 / - 35 jaar	846	40,58%	1.239	59,42%	2.085	14,64%
35 / - 40 jaar	722	43,70%	930	56,30%	1.652	11,60%
40 / - 45 jaar	693	48,23%	744	51,77%	1.437	10,09%
45 / - 50 jaar	555	46,13%	648	53,87%	1.203	8,45%
50 / - 55 jaar	510	50,90%	492	49,10%	1.002	7,04%
55 / - 60 jaar	427	50,83%	413	49,17%	840	5,90%
60 / - 61 jaar	97	52,15%	89	47,85%	186	1,31%
61 / - 62 jaar	68	53,54%	59	46,46%	127	0,89%
62 / - 63 jaar	88	54,66%	73	45,34%	161	1,13%
63 / - 64 jaar	107	56,91%	81	43,09%	188	1,32%
64 / - 65 jaar	105	64,81%	57	35,19%	162	1,14%
65 / - 70 jaar	654	65,66%	342	34,34%	996	6,99%
70 / - 75 jaar	297	80,27%	73	19,73%	370	2,60%
75 / - 80 jaar	150	86,71%	23	13,29%	173	1,21%
80 / - 85 jaar	86	89,58%	10	10,42%	96	0,67%
85 / - 90 jaar	44	77,19%	13	22,81%	57	0,40%
90/-95 jaar	26	78,79%	7	21,21%	33	0,23%
95 / -100 jaar	5	62,50%	3	37,50%	8	0,06%
						0,00%
Totaal	6.851	48,11%	7.389	51,89%	14.240	100,00%

TABEL 6.3.4: AANTAL STOPZETTINGEN IN HET VRIJE BEROEP PER BEROEP EN GESLACHT (2019)

	Man	M%	Vrouw	V%	Totaal	Aandeel
Artsen	390	56,28%	303	43,72%	693	4,87%
Tandartsen	80	51,95%	74	48,05%	154	1,08%
Apothekers	38	44,71%	47	55,29%	85	0,60%
Dierenartsen	39	31,71%	84	68,29%	123	0,86%
Paramedici *	568	19,74%	2.310	80,26%	2.878	20,21%
Advocaten	323	40,32%	478	59,68%	801	5,63%
Notarissen	17	65,38%	9	34,62%	26	0,18%
Gerechtsdeurwaarders	5	45,45%	6	54,55%	11	0,08%
Fiscaal/Vastgoed **	221	74,92%	74	25,08%	295	2,07%
Architecten	278	50,00%	278	50,00%	556	3,90%
Intellectuele diensten ***	4.892	56,76%	3.726	43,24%	8.618	60,52%
TOTAAL	6.851	48,11%	7.389	51,89%	14.240	100,00%

Bijlagen . Aantal stopzettingen als zelfstandige in een vrij beroep

TABEL 6.3.5: AANTAL STOPZETTINGEN IN EEN VRIJ BEROEP PER BEROEP EN NAAR AARD VAN DE ACTIVITEIT (2019)

	Hoofdberoep	H%	Bijberoep	B%	Actief na pensioen	P%	Totaal	T%
Artsen	414	59,74%	80	11,54%	199	28,72%	693	4,87%
Tandartsen	106	68,83%	2	1,30%	46	29,87%	154	1,08%
Apothekers	45	52,94%	14	16,47%	26	30,59%	85	0,60%
Dierenartsen	97	78,86%	12	9,76%	14	11,38%	123	0,86%
Paramedici *	1.034	35,93%	1.648	57,26%	196	6,81%	2.878	20,21%
Advocaten	689	86,02%	48	5,99%	64	7,99%	801	5,63%
Notarissen	16	61,54%	1	3,85%	9	34,62%	26	0,18%
Gerechtsdeurwaarders	8	72,73%	0	0,00%	3	27,27%	11	0,08%
Fiscaal/vastgoed **	110	37,29%	95	32,20%	90	30,51%	295	2,07%
Architecten	380	68,35%	138	24,82%	38	6,83%	556	3,90%
Intellectuele diensten ***	3.954	45,88%	3.858	44,77%	806	9,35%	8.618	60,52%
TOTAAL	6.853	48,13%	5.896	41,40%	1.491	10,47%	14.240	100,00%

TABEL 6.3.6: AANTAL STOPZETTINGEN IN EEN VRIJ BEROEP PER BEROEP EN NAAR LEEFTIJDSCLASSE (2019)

Stoppers	Artsen		Tandartsen		Apothekers		Dierenartsen		Paramedici*		Advocaten		Notarissen		Gerechts- deurwaarders		Fiscaal/ vastgoed**		Architecten		Intellectuele diensten***		T%
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
18 - 22 jaar	1	0,14%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	9	0,31%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,34%	1	0,18%	183	2,12%	195
22 - 25 jaar	46	6,64%	3	1,95%	1	1,18%	2	1,63%	163	5,66%	19	2,37%	0	0,00%	0	0,00%	5	1,69%	15	2,70%	569	6,60%	823
25 - 30 jaar	121	17,46%	18	11,69%	3	3,53%	53	43,09%	688	23,91%	306	38,20%	7	26,92%	4	36,36%	23	7,80%	157	28,24%	1.066	12,37%	2.446
30 - 35 jaar	91	13,13%	10	6,49%	7	8,24%	20	16,26%	490	17,03%	200	24,97%	2	7,69%	2	18,18%	21	7,12%	143	25,72%	1.099	12,75%	2.085
35 - 40 jaar	43	6,20%	2	1,30%	3	3,53%	14	11,38%	318	11,05%	72	8,99%	0	0,00%	0	0,00%	25	8,47%	74	13,31%	1.101	12,78%	1.652
40 - 45 jaar	28	4,04%	2	1,30%	3	3,53%	3	2,44%	275	9,56%	47	5,87%	0	0,00%	0	0,00%	23	7,80%	40	7,19%	1.016	11,79%	1.437
45 - 50 jaar	22	3,17%	6	3,90%	2	2,35%	2	1,63%	227	7,89%	20	2,50%	0	0,00%	0	0,00%	24	8,14%	30	5,40%	870	10,10%	1.203
50 - 55 jaar	21	3,03%	6	3,90%	4	4,71%	2	1,63%	161	5,59%	19	2,37%	2	7,69%	0	0,00%	23	7,80%	22	3,96%	742	8,61%	1.002
55 - 60 jaar	26	3,75%	10	6,49%	5	5,88%	5	4,07%	137	4,76%	17	2,12%	1	3,85%	1	9,09%	22	7,46%	18	3,24%	598	6,94%	840
60 - 61 jaar	5	0,72%	5	3,25%	5	5,88%	1	0,81%	37	1,29%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	6	2,03%	4	0,72%	123	1,43%	186
61 - 62 jaar	8	1,15%	1	0,65%	3	3,53%	0	0,00%	19	0,66%	5	0,62%	2	7,69%	0	0,00%	4	1,36%	1	0,18%	84	0,97%	127
62 - 63 jaar	6	0,87%	5	3,25%	2	2,35%	3	2,44%	39	1,36%	3	0,37%	1	3,85%	0	0,00%	7	2,37%	1	0,18%	94	1,09%	161
63 - 64 jaar	12	1,73%	13	8,44%	5	5,88%	0	0,00%	46	1,60%	3	0,37%	0	0,00%	0	0,00%	11	3,73%	1	0,18%	97	1,13%	188
64 - 65 jaar	16	2,31%	7	4,55%	5	5,88%	1	0,81%	23	0,80%	8	1,00%	0	0,00%	1	9,09%	4	1,36%	7	1,26%	90	1,04%	162
65 - 70 jaar	143	20,63%	46	29,87%	28	32,94%	9	7,32%	183	6,36%	45	5,62%	7	26,92%	1	9,09%	43	14,58%	25	4,50%	466	5,41%	996
70 - 75 jaar	47	6,78%	12	7,79%	6	7,06%	6	4,88%	44	1,53%	16	2,00%	3	11,54%	1	9,09%	22	7,46%	6	1,08%	207	2,40%	370
75 - 80 jaar	28	4,04%	5	3,25%	2	2,35%	1	0,81%	10	0,35%	9	1,12%	1	3,85%	0	0,00%	11	3,73%	3	0,54%	103	1,20%	173
80 - 85 jaar	13	1,88%	1	0,65%	0	0,00%	1	0,81%	7	0,24%	5	0,62%	0	0,00%	1	9,09%	12	4,07%	6	1,08%	50	0,58%	96
85 - 90 jaar	13	1,88%	2	1,30%	0	0,00%	0	0,00%	2	0,07%	3	0,37%	0	0,00%	0	0,00%	4	1,36%	0	0,00%	33	0,38%	57
90 - 95 jaar	3	0,43%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4	0,50%	0	0,00%	0	0,00%	4	1,36%	1	0,18%	21	0,24%	33
95 - 100 jaar	0	0,00%	0	0,00%	1	1,18%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,18%	6	0,07%	8
>100 jaar	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Totaal	693	100,00%	154	100,00%	85	100,00%	123	100,00%	2878	100,00%	801	100,00%	26	100,00%	11	100,00%	295	100,00%	556	100,00%	8.618	100,00%	14.240

6.4 Provinciale cijfers van de vrije beroepen

TABEL 6.4.1: ALGEMEEN AANTAL ZELFSTANDIGEN IN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE (2019)

	Aantal vrije beroepers	%	Aantal starters	%	Aantal stoppers	%	Totaal # ondernemers	% VB'ers op # ON'ers
Antwerpen	55.302	26,50%	6.071	27,84%	2.258	29,45%	183.209	30,19%
Vlaams-Brabant	45.603	21,86%	4.592	21,06%	1.484	19,36%	127.120	35,87%
West-Vlaanderen	35.321	16,93%	3.393	15,56%	1.201	15,66%	144.795	24,39%
Oost-Vlaanderen	47.616	22,82%	5.261	24,13%	1.785	23,28%	160.498	29,67%
Limburg	24.807	11,89%	2.488	11,41%	939	12,25%	87.787	28,26%
Totaal	208.649	100,00%	21.805		7.667		703.409	

TABEL 6.4.2: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VAN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER GESLACHT (2019)

Aantal vrije beroepers	Man	% Man	Vrouw	% Vrouw	Totaal
Antwerpen	30.757	55,62%	24.545	44,38%	55.302
Vlaams-Brabant	25.491	55,90%	20.112	44,10%	45.603
West-Vlaanderen	19.655	55,65%	15.666	44,35%	35.321
Oost-Vlaanderen	26.569	55,80%	21.047	44,20%	47.616
Limburg	13.211	53,26%	11.596	46,74%	24.807
Totaal	115.683	55,44%	92.966	44,56%	208.649

TABEL 6.4.3: AANTAL STARTERS IN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER GESLACHT (2019)

Aantal starters	Man	% Man	Vrouw	% Vrouw	Totaal
Antwerpen	2.994	49,32%	3.077	50,68%	6.071
Vlaams-Brabant	2.335	50,85%	2.257	49,15%	4.592
West-Vlaanderen	1.607	47,36%	1.786	52,64%	3.393
Oost-Vlaanderen	2.575	48,95%	2.686	51,05%	5.261
Limburg	1.195	48,03%	1.293	51,97%	2.488
	10.706	49,10%	11.099	50,90%	21.805

TABEL 6.4.4: AANTAL STOPPERS IN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER GESLACHT (2019)

Aantal stoppers	Man	% Man	Vrouw	% Vrouw	Totaal
Antwerpen	1.077	47,70%	1.181	52,30%	2.258
Vlaams-Brabant	699	47,10%	785	52,90%	1.484
West-Vlaanderen	572	47,63%	629	52,37%	1.201
Oost-Vlaanderen	851	47,68%	934	52,32%	1.785
Limburg	429	45,69%	510	54,31%	939
	3.628	47,32%	4.039	52,68%	7.667

TABEL 6.4.5: AANTAL ZELFSTANDIGE BEOEFENAARS VA EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER SECTOR (2019)

	Ant	Ant%	Vl-Br	Vl-Br%	W-Vl	W-Vl%	O-Vl	O-Vl%	Lim	Lim%	Totaal	Aandeel%
Artsen	4.112	7,44%	3.593	7,88%	2.849	8,07%	3.607	7,57%	1.881	7,58%	16.042	7,69%
Tandartsen	1.054	1,91%	997	2,19%	743	2,10%	987	2,07%	557	2,25%	4.338	2,08%
Apothekers	378	0,68%	364	0,80%	380	1,08%	466	0,98%	206	0,83%	1.794	0,86%
Dierenartsen	679	1,23%	455	1,00%	575	1,63%	710	1,49%	323	1,30%	2.742	1,31%
Paramedici *	8.906	16,10%	7.098	15,56%	7.665	21,70%	8.332	17,49%	5.554	22,39%	37.555	18,00%
Advocaten	3.038	5,49%	2.491	5,46%	1.586	4,49%	2.373	4,98%	1.121	4,52%	10.609	5,08%
Notarissen	169	0,31%	148	0,32%	180	0,51%	191	0,40%	82	0,33%	770	0,37%
Gerechtsdeurwaarders	136	0,25%	108	0,24%	94	0,27%	130	0,27%	58	0,23%	526	0,25%
Fiscaal-vastgoed **	1.435	2,59%	1.312	2,88%	1.193	3,38%	1.601	3,36%	705	2,84%	6.246	2,99%
Architecten	2.621	4,74%	1.839	4,03%	1.760	4,98%	2.794	5,87%	1.120	4,51%	10.134	4,86%
Intellectuele diensten ***	32.774	59,26%	27.198	59,64%	18.296	51,80%	26.435	55,51%	13.200	53,21%	117.903	56,51%
TOTAAL	55.302	100,00%	45.603	100,00%	35.321	100,00%	47.626	100,00%	24.807	100,00%	208.659	100,00%

TABEL 6.4.6: AANTAL STARTERS IN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER SECTOR (2019)

	Ant	Ant%	Vl-Br	Vl-Br%	W-Vl	W-Vl%	O-Vl	O-Vl%	Lim	Lim%	Totaal	Aandeel%
Artsen	231	3,80%	180	3,92%	148	4,36%	184	3,50%	99	3,98%	842	4,13%
Tandartsen	61	1,00%	40	0,87%	27	0,80%	42	0,80%	18	0,72%	188	0,79%
Apothekers	8	0,13%	20	0,44%	16	0,47%	11	0,21%	6	0,24%	61	0,33%
Dierenartsen	48	0,79%	33	0,72%	17	0,50%	47	0,89%	16	0,64%	161	0,77%
Paramedic *	954	15,71%	670	14,59%	785	23,14%	867	16,48%	548	22,03%	3.824	18,01%
Advocaten	226	3,72%	160	3,48%	96	2,83%	153	2,91%	84	3,38%	719	3,54%
Notarissen	4	0,07%	6	0,13%	8	0,24%	10	0,19%	3	0,12%	31	0,13%
Gerechtsdeurwaarders	1	0,02%	3	0,07%	2	0,06%	3	0,06%	0	0,00%	9	0,11%
Fiscaal-vastgoed **	78	1,28%	62	1,35%	45	1,33%	75	1,43%	26	1,05%	286	1,13%
Architecten	140	2,31%	120	2,61%	105	3,09%	155	2,95%	66	2,65%	586	3,03%
Intellectuele diensten ***	4.320	71,16%	3.298	71,82%	2.144	63,19%	3.714	70,59%	1.622	65,19%	15.098	68,04%
TOTAAL	6.071	100,00%	4.592	100,00%	3.393	100,00%	5.261	100,00%	2.488	100,00%	21.805	100,00%

TABEL 6.4.7: AANTAL STOPPERS IN EEN VRIJ BEROEP PER PROVINCIE EN PER SECTOR (2019)

	Ant	Ant%	Vl-Br	Vl-Br%	W-Vl	W-Vl%	O-Vl	O-Vl%	Lim	Lim%	Totaal
Artsen	71	3,14%	54	3,64%	38	3,16%	70	3,92%	22	2,34%	255
Tandartsen	22	0,97%	18	1,21%	18	1,50%	15	0,84%	11	1,17%	84
Apothekers	12	0,53%	7	0,47%	5	0,42%	20	1,12%	3	0,32%	47
Dierenartsen	17	0,75%	21	1,42%	10	0,83%	16	0,90%	5	0,53%	69
Paramedici *	390	17,27%	237	15,97%	316	26,31%	368	20,62%	236	25,13%	1.547
Advocaten	137	6,07%	80	5,39%	42	3,50%	87	4,87%	51	5,43%	397
Notarissen	2	0,09%	2	0,13%	5	0,42%	4	0,22%	0	0,00%	13
Gerechtsdeurwaarders	1	0,04%	3	0,20%	0	0,00%	2	0,11%	1	0,11%	7
Fiscaal-vastgoed **	45	1,99%	23	1,55%	31	2,58%	35	1,96%	23	2,45%	157
Architecten	75	3,32%	36	2,43%	35	2,91%	80	4,48%	27	2,88%	253
Intellectuele diensten ***	1.486	65,81%	1.003	67,59%	701	58,37%	1.088	60,95%	560	59,64%	4.838
TOTAAL	2.258	100,00%	1.484	100,00%	1.201	100,00%	1.785	100,00%	939	100,00%	7.667

6.5 Tewerkstelling bij de vrije beroepen

LIJST 1: GEHANTEERDE NACECODES PER BEROEPSGROEP (NACE CODE 2008)

1. Economische beroepen

- 66.120** Effecten- en goederenhandel
- 66.300** Vermogensbeheer
- 66.191** Agenten en makelaars in bankdiensten
- 66.199** Overige ondersteunende activiteiten in verband met financiële diensten, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen,
- 69.201** Accountants en belastingconsulenten
- 69.202** Boekhouders en boekhouders-fiscalisten
- 69.203** Bedrijfsrevisoren

2. Bouwkundige beroepen

- 68.311** Bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed voor een vast bedrag of op contractbasis
- 68.312** Schatten en evalueren van onroerend goed voor een vast bedrag of op contractbasis
- 81.100** Diverse ondersteunende activiteiten ten behoeve van voorzieningen
- 71.111** Bouwarchitecten

71.112 Interieurarchitecten

71.113 Stedenbouwkundige tuin- en landschapsarchitecten

71.121 Ingenieurs en aanverwante technische adviseurs, exclusief landmeters

71.122 Landmeters

3. Juridische beroepen

69.101 Activiteiten van advocaten

69.102 Activiteiten van notarissen

69.103 Activiteiten van deurwaarders

69.109 Overige rechtskundige dienstverlening

4. Zorgberoepen

47.730 Apotheken

86.210 Huisartsenpraktijken

86.220 Praktijken van specialisten

86.230 Tandartsenpraktijken

Bijlagen . Tewerkstelling bij de vrije beroepen

- 86.901** Activiteiten van medische laboratoria
- 86.903** Ziekenvervoer
- 86.904** Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, m.u.v. psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen
- 86.905** Ambulante revalidatieactiviteiten
- 86.906** Verpleegkundige activiteiten
- 86.907** Activiteiten van vroedvrouwen
- 86.909** Overige menselijke gezondheidszorg,
- 75.000** Veterinaire diensten

5. Overige intellectuele beroepen

- 70.220** Overige adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsvoering
- 74.901** Activiteiten van managers van artiesten, sportlui en overige bekende personaliteiten
- 66.220** Verzekeringsagenten en verzekeringsmakelaars
- 66.210** Risico-analisten en schadetaxateurs
- 66.290** Overige ondersteunende activiteiten i.v.m. verzekeringen en pensioenfondsen

- 62.020** Computerconsultancy-activiteiten
- 58.210** Uitgeverijen van computerspellen
- 58.290** Overige uitgeverijen van software
- 62.010** Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's
- 62.090** Overige diensten op het gebied van informaticatechnologie en computers
- 62.030** Beheer van computerfaciliteiten
- 63.110** Gegevensverwerking, webhosting en aanverwante activiteiten
- 73.200** Markt- en opinieonderzoeksbureau
- 70.210** Adviesbureaus op het gebied van public-relations en communicatie
- 73.110** Reclamebureaus
- 78.100** Arbeidsbemiddeling
- 74.300** Vertalers en tolken
- 82.910** Incassobureaus en kredietbureaus
- 74.909** Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten
- 77.400** Lease van intellectuele eigendom en vergelijkbare producten, m.u.v. werken onder auteursrecht
- 80.300** Opsporingsdiensten en detectivebureaus

- 82.990** Overige zakelijke dienstverlening, n.e.g.
- 63.990** Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatica
- 90.011** Beoefening van uitvoerende kunsten door zelfstandig werkende artiesten
- 90.029** Overige ondersteunende activiteiten voor de uitvoerende kunsten
- 90.031** Scheppende kunsten, m.u.v. ondersteunende diensten

TABEL 6.5.1: TEWERKSTELLING BIJ DE VRIJE BEROEPEN PER SECTOR. EVOLUTIE 2009-2019

	Economische	Bouwkundige	Juridische	Zorgsector	Overige	Eindtotaal
2009	30.706	37.321	16.505	49.805	112.811	247.148
2010	30.535	29.578	16.284	52.554	123.184	252.135
2011	31.172	34.811	17.064	53.228	121.882	258.157
2012	31.293	34.593	17.317	53.660	124.879	261.742
2013	31.675	34.844	17.528	54.933	125.787	264.767
2014	31.733	35.483	17.741	56.323	128.479	269.759
2015	32.188	35.742	17.899	58.002	131.853	275.684
2016	32.381	37.148	17.921	59.138	138.699	285.287
2017	32.846	39.400	17.983	58.599	148.253	297.081
2018	33.667	41.468	17.867	59.825	159.225	312.052
2019	34.981	43.471	17.945	61.671	165.135	323.203
2019%	10,82%	13,45%	5,55%	19,08%	51,09%	100%
2009-2019	4.275	6.150	1.440	11.866	52.324	76.055
09-19%	13,92%	16,48%	8,72%	23,82%	46,38%	30,77%
2014-2019	3.248	7.988	204	5.348	36.656	53.444
14-19%	10,24%	22,51%	1,15%	9,50%	28,53%	19,81%
2018-2019	1.314	2.003	78	1.846	5.910	11.151
18-19%	3,90%	4,83%	0,44%	3,09%	3,71%	3,57%

TABEL 6.5.2: TEWERKSTELLING BIJ DE VRIJE BEROEPEN PER REGIO. EVOLUTIE 2009-2019

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Totaal
2009	130.143	53.100	63.905	247.148
2010	131.319	56.261	64.555	252.135
2011	136.160	56.793	65.204	258.157
2012	139.329	57.452	64.961	261.742
2013	140.535	57.991	66.241	264.767
2014	143.727	58.893	67.139	269.759
2015	148.145	60.395	67.144	275.684
2016	154.412	61.713	69.126	285.251
2017	165.955	61.414	69.611	296.980
2018	177.568	63.062	71.175	311.805
2019	184.742	65.105	73.014	322.861
2019%	57,22%	20,17%	22,61%	100,00%
20082019	54.599	12.005	9.109	75.713
09-19%	41,95%	22,61%	14,25%	30,63%
2014-2019	41.015	6.212	5.875	53.102
14-19%	28,54%	10,55%	8,75%	19,68%
2018-2019	7.174	2.043	1.839	11.056
18-19%	4,04%	3,24%	2,58%	3,55%

*niet localiseerbaar: 342

TABEL 6.5.3: TEWERKSTELLING BIJ DE VRIJE BEROEPEN PER SECTOR EN PER REGIO (2019)

	Brussels gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Totaal	Aandeel
Zorgberoepen	8.592	35.221	17.847	61.671	19,08%
Juridische beroepen	4.032	8.628	5.283	17.945	5,55%
Economische beroepen	5.818	21.388	7.753	34.981	10,82%
Bouwkundige beroepen	12.201	24.140	7.084	43.471	13,45%
Overige	42.371	95.365	27.138	165.135	51,09%
TOTAAL	73.014	184.742	65.105	323.203	100,00%

*niet localiseerbaar: 342

TABEL 6.5.4: TEWERKSTELLING BIJ DE ECONOMISCHE BEROEPEN PER NACECODE EN PER REGIO (2019)

Economische sector	VL	VL%	W	W%	B	B%	Totaal	T%
66120 Effecten- en goederenhandel	89	27,99%	3	0,94%	226	71,07%	318	0,91%
66191 Agenten en makelaars in bankdiensten	4.936	65,04%	2.186	28,80%	466	6,14%	7.589	21,69%
66199 Overige ondersteunende activiteiten	904	17,27%	1.810	34,57%	2.511	47,96%	5.236	14,97%
66300 Vermogensbeheer	62	5,88%	20	1,90%	966	91,56%	1.055	3,02%
69201 Accountants en belastingconsulenten	8.225	80,20%	1.473	14,36%	556	5,42%	10.255	29,32%
69202 Boekhouders en boekhouders-fiscalisten	4.603	60,58%	2.141	28,18%	852	11,21%	7.598	21,72%
69203 Bedrijfsrevisoren	2.569	87,68%	120	4,10%	241	8,23%	2.930	8,38%
TOTAAL	21.388	61,14%	7.753	22,16%	5.818	16,63%	34.981	100,00%

TABEL 6.5.5: TEWERKSTELLING BIJ DE BOUWKUNDIGE BEROEPEN PER NACECODE EN PER REGIO (2019)

Bouwkundige sector	VL	VL%	W	W%	B	B%	Totaal	T%
68311 Bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed	3.586	54,28%	1.625	24,60%	1.395	21,11%	6.607	15,20%
68312 Schatten en evalueren van onroerend goed	23	11,00%	46	22,01%	139	66,51%	209	0,48%
71111 Bouwarchitecten	2.027	68,88%	557	18,93%	357	12,13%	2.943	6,77%
71112 Interieurarchitecten	306	76,31%	56	13,97%	38	9,48%	401	0,92%
71113 Stedenbouwkundige en tuin- en landschapsarchitecten	147	63,64%	70	30,30%	14	6,06%	231	0,53%
71121 Ingenieurs en aanverwante technische adviseurs, excl. landmeters	17.114	61,74%	4.349	15,69%	6.216	22,42%	27.720	63,77%
71122 Landmeters	665	71,05%	204	21,79%	67	7,16%	936	2,15%
81100 Diverse ondersteunende activiteiten	272	6,15%	177	4,00%	3.975	89,85%	4.424	10,18%
TOTAAL	24.140	55,53%	7.084	16,30%	12.201	28,07%	43.471	100,00%

TABEL 6.5.6: TEWERKSTELLING BIJ DE JURIDISCHE BEROEPEN PER NACECODE EN PER REGIO (2019)

Juridische sector	VL	VL%	W	W%	B	B%	Totaal	T%
69101 Activiteiten van advocaten	2.412	37,32%	1.711	26,47%	2.340	36,21%	6.463	36,02%
69102 Activiteiten van notarissen	4.616	55,48%	2.653	31,89%	1.051	12,63%	8.320	46,36%
69103 Activiteiten van deurwaarders	1.122	47,89%	862	36,79%	359	15,32%	2.343	13,06%
69109 Overige rechtskundige dienstverlening	478	58,36%	57	6,96%	282	34,43%	819	4,56%
TOTAAL	8.628	48,08%	5.283	29,44%	4.032	22,47%	17.945	100,00%

TABEL 6.5.7: TEWERKSTELLING BIJ DE ZORGBEROEPEN PER NACECODE EN PER REGIO (2019)

Zorgsector	VL	VL%	W	W%	B	B%	Totaal	T%
47730 Apotheken	6.570	45,66%	4.968	34,52%	2.852	19,82%	14.390	23,33%
75000 Veterinaire diensten	968	57,69%	662	39,45%	47	2,80%	1.678	2,72%
86210 Huisartspraktijken	5.866	55,05%	2.272	21,32%	2.516	23,61%	10.655	17,28%
86220 Praktijken van specialisten	3.167	63,31%	1.305	26,09%	530	10,60%	5.002	8,11%
86230 Tandartspraktijken	2.532	57,43%	1.198	27,17%	679	15,40%	4.409	7,15%
86901 Activiteiten van medische laboratoria	2.306	53,99%	1.412	33,06%	553	12,95%	4.271	6,93%
86903 Ziekenvervoer	1.125	68,60%	409	24,94%	106	6,46%	1.640	2,66%
86904 Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg	1.536	51,79%	775	26,13%	654	22,05%	2.966	4,81%
86905 Ambulante revalidatieactiviteiten	1.731	81,19%	244	11,44%	157	7,36%	2.132	3,46%
86906 Verpleegkundige activiteiten	9.305	66,81%	4.218	30,28%	398	2,86%	13.928	22,58%
86907 Activiteiten van vroedvrouwen	18	54,55%	2	6,06%	13	39,39%	33	0,05%
86909 Overige menselijke gezondheidszorg, n.e.g.	97	17,11%	382	67,37%	87	15,34%	567	0,92%
TOTAAL	35.221	57,11%	17.847	28,94%	8.592	13,93%	61.671	100,00%

TABEL 6.5.8: AANTAL WERKGEVERS IN HET VRIJE BEROEP PER SECTOR EN PER REGIO (2019)

	Brussels gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Totaal	Aandeel
Zorgberoepen	1.355	6.657	3.808	11.826	26,42%
Juridische beroepen	694	2.076	1.407	4.178	9,33%
Economische beroepen	653	3.480	1.679	5.826	13,02%
Bouwkundige beroepen	736	3.404	1.476	5.652	12,63%
Overige	3.377	9.929	3.790	17.280	38,60%
TOTAAL	6.815	25.546	12.160	44.762	100,00%

De Federatie werkt samen met...

PARTNERS IN ONDERNEMEN

